

Biuletyn

ISSN 1233-9784

informacyjny

2/2022

Rusza kampania 2022 r.

Płatności bezpośrednio i inne w ramach PROW

**Paliwo rolnicze –
zwrot podatku akcyzowego**

Kiedy i gdzie składać wnioski?

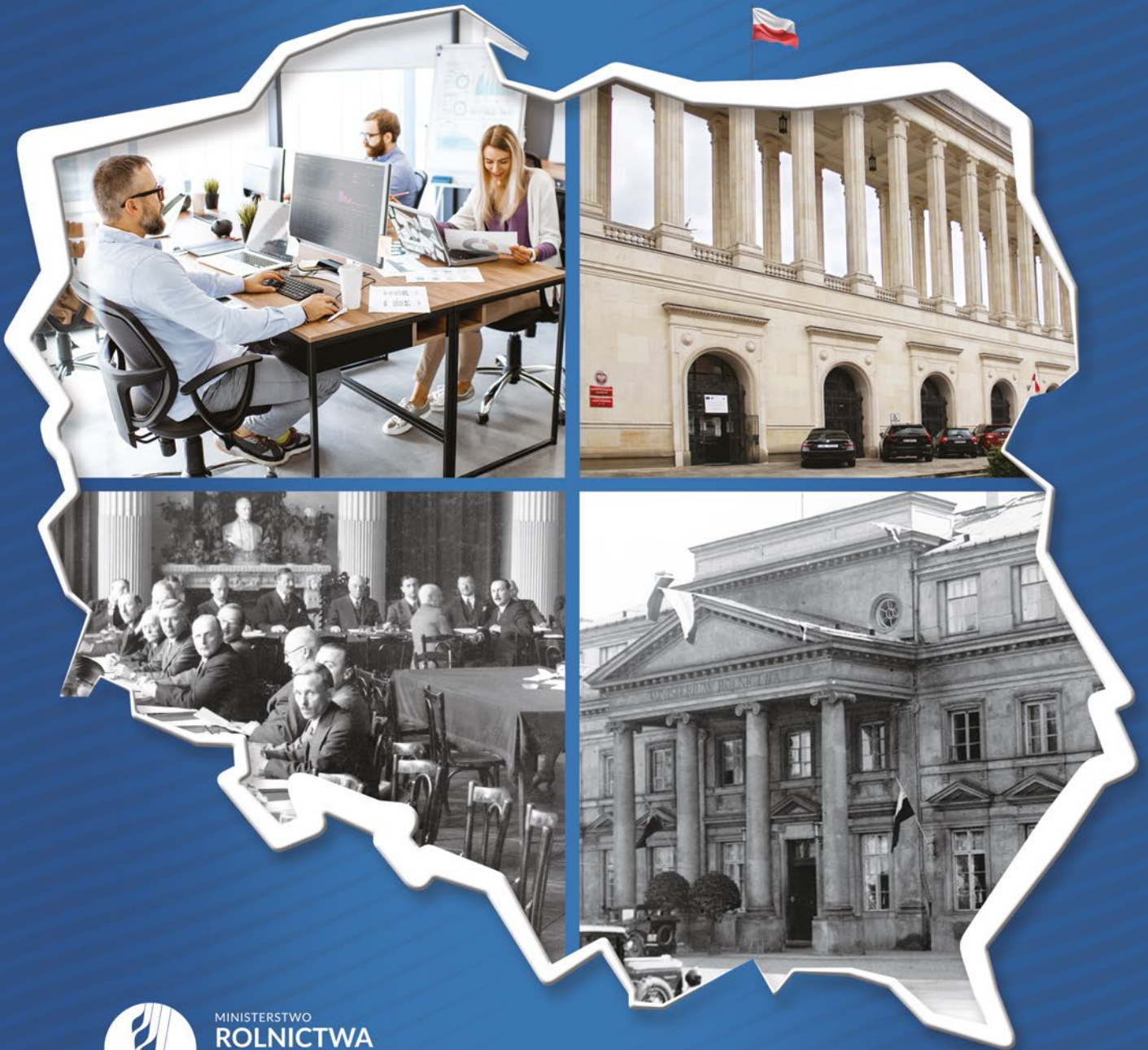
**Bezpieczne stosowanie
środków ochrony roślin**

**Pomoc dla hodowców świń
ze stref ASF**

ARiMR przyjmuje wnioski

**Nawet 500 tys. zł wsparcia
dla rolników utrzymujących
lochy i prosięta**

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

1922

100
— LECIE —
SŁUŻBY CYWILNEJ

2022

W numerze:

MRIW

Rusza kampania 2022 r.	4
Paliwo rolnicze – zwrot podatku akcyzowego	7
Rolniczy handel detaliczny łatwiejszy dzięki nowej ustawie	8
Plan Strategiczny dla WPR	9
Nowe przepisy wchodzą w życie	13
Grupy i organizacje producentów	17
Podkarpacki e-bazarek	18
Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin	20
Import materiału siewnego z państw trzecich	22
Lepsze warunki rozwoju winiarstwa	24
Etykietowanie napojów alkoholowych	25
Internet w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	29
Kolejny konkurs dla partnerów KSOW	30

ARiMR

ARiMR wraz z Litwinami i Francuzami wygrała unijny projekt dla Serbii	32
Dopłaty za 2021 r.	33
Pomoc dla hodowców świń ze stref ASF	34
Nawet 500 tys. zł wsparcia dla rolników utrzymujących lochy i prosięta	35

KOWR

Wsparcie rynku produktów pszczelich	36

KRUS

Konkursy dla dzieci	39

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

HENRYK KOWALCZYK, wiceprezes Rady Ministrów, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

W połowie lutego minęło 100 dni od momentu powołania mnie przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę na urząd Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Uznałem, że to dobry moment na zbiorcze zestawienie najważniejszych działań podejmowanych w tym czasie.

Od początku urzędowania najważniejsze było dla mnie nawiązanie kontaktu z rolnikami. Stąd czerpię realną wiedzę na temat najważniejszych problemów, z jakimi się borykają. Te spotkania to okazja do wyjaśniania podejmowanych przeze mnie decyzji i działań, ale także miejsce, w którym rolnicy proponują swoje rozwiązania.

Trudno jest przecenić rolę bezpośrednich rozmów i dialogu. W ciągu tych 100 dni uczestniczyłem w pięciu dużych, otwartych spotkaniach z rolnikami w terenie. Niestety, obecnie pandemia nie pozwala na organizowanie tego typu wydarzeń. Jestem jednak przekonany, że stopniowo ograniczenia będą znoszone i takich spotkań będzie więcej, co najmniej po jednym w każdym województwie.

Systematycznie spotykam się też z przedstawicielami związków i organizacji rolniczych. Takich spotkań było czternaście. Odbyłem też kilkanaście rozmów z szefami związków i organizacji rolniczych.

Rolnicy zgłaszali też swoje uwagi do naszego Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023–2027. Były one liczone w tysiącach, co świadczy o dużej aktywności środowiska. Warto podkreślić, że część z tych uwag została uwzględniona. Dokument został złożony do Komisji Europejskiej w grudniu ubiegłego roku. Komisarz ds. rolnictwa UE Janusz Wojciechowski podczas debaty na sejmowej komisji rolnictwa podkreślił, że jest to bardzo dobry dokument. Zaznaczył również, że jeszcze do czerwca możemy zgłaszać uwagi i modyfikować zawarte w Planie zapisy.

W Krajowym Planie Strategicznym dla WPR na lata 2023–2027 określono wydatkowanie bardzo dużych środków finansowych. Do rozdysponowania mamy 25 mld euro, czyli około 150 mld zł. Ważne, aby te pieniądze były wydatkowane jak najbardziej efektywnie. Spora część z nich – 17 mld euro – przeznaczona jest na płatności dla rolników. Blisko 97 proc. polskich rodzinnych gospodarstw rolnych otrzyma płatności powyżej średniej unijnej. W tym roku dotyczyć to będzie gospodarstw o powierzchni do 30 ha, a od następnego roku również gospodarstw o powierzchni do 50 ha.

W związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich mamy też do zagospodarowania dodatkowe środki w wysokości 4,5 mld euro.

Rozliczenie ich wydatkowania musi nastąpić do końca 2025 r. Z pieniędzy tych będziemy także wspierać działania na rzecz gospodarki wodnej i zarządzania ryzykiem.

Podsumowując podejmowane w tych 100 dniach działania przypomnę także o wsparciu producentów świń. Przyspieszone zostały prace związane z opracowywaniem planów bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstw deklarujących przemieszczanie świń. Plany te ma już ponad 90 proc. tych gospodarstw. Trudna sytuacja na rynku wieprzowiny dotyczy producentów w całej Europie. Zaproponowałem działania wspierające krajowych hodowców trzody chlewnej, którzy dodatkowo borykają się z problemem wirusa ASF. Podniesione zostały z 0,36 zł do 1 zł stawki oraz zwiększona z 50 do 200 sztuk liczba świń, do której udzielana jest pomoc za likwidację świń w ogniskach.

Zależy mi na utrzymaniu w naszym kraju hodowli świń. Dlatego podjąłem decyzję o dopłatach w wysokości 1000 zł do jednej lochy – do 10 sztuk urodzonych prosiąt. Jeden producent trzody chlewnej nie może otrzymać więcej niż 0,5 mln zł. Na ten cel przeznaczaliśmy 400 mln zł.

Kolejne moje decyzje dotyczyły rozszerzenia możliwości sprzedaży produktów z gospodarstwa w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego. Jednym z rozwiązań była decyzja dotycząca wyznaczenia darmowych miejsc sprzedaży na targowiskach w piątki i soboty. Podwyższona została też kwota wolna od podatku z 40 tys. do 100 tys. zł. Na cały kraj rozszerzona została możliwość zbytu żywności niezwierego pochodzenia. Zniesione zostały limity ilościowe żywności sprzedawanej konsumentom końcowym. Zostały też zwiększone limity – dla oleju z 1000 do 10 000 litrów na rok oraz produktów rybołówstwa z 1400 kg do 3000 kg na rok.

Wprowadzamy też nowe zasady w zakresie emerytur z KRUS. Warunkiem otrzymania emerytury nie będzie już zbycie gospodarstwa. Dzięki temu rolnik-emeryt będzie mógł pobierać emeryturę i dalej pracować w gospodarstwie nie pozbywając się swojego warsztatu pracy, podobnie jak ma to miejsce w innych działach gospodarki.

Od stycznia tego roku wyższe są też odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej i zasiłku chorobowego. Jednorazowe odszkodowanie wynosi teraz 1033 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a nowy zasiłek chorobowy 20 zł za dzień. To dwukrotny wzrost świadczenia przy podniesieniu składki tylko o 40 proc.

Zgodnie z zapowiedziami Fundusz Składkowy stał się stuprocentowym właścicielem Poczтового

Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych. Na tej bazie budujemy nowy system ubezpieczeń, który będzie obejmował wszystkie ryzyka, łącznie z suszą. Dopłata do składki z budżetu państwa wyniesie 65 proc. Mamy na ten cel zabezpieczone 1,5 mld zł w tegorocznym budżecie. W rezerwie zabezpieczone są też kolejne 3 mld zł na wypadek znaczącej klęski żywiołowej. Ideą systemu jest to, aby ubezpieczenie było powszechne, co spowoduje obniżenie wysokości składek. Natomiast formuła towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych pozwala na przesunięcie niewydatkowanych środków z danego roku na rok następny, co pozwoli na dalszą redukcję wysokości składek.

Od stycznia tego roku zwiększyła się także dopłata do paliwa rolniczego ze 100 do 110 zł/ha. Zwiększył się również limit zużycia oleju napędowego ze 100 do 110 litrów na 1 ha użytków rolnych oraz limit zużycia oleju napędowego do 1 DJP bydła z 30 do 40 litrów.

Gwałtowny wzrost cen energii oraz gazu wpłynął bardzo niekorzystnie m.in. na ceny nawozów. Wystąpiliśmy do KE o zgodę na dopłaty do zakupu nawozów. Czekamy na decyzję Komisji. Podobno ma być ona ogłoszona na początku marca br.

Nie czekając na ruchy ze strony unijnych urzędników, podjęte zostały decyzje o czasowym obniżeniu podatków w rolnictwie. Do zerowej stawki obniżony został VAT na nawozy, żywność i gaz ziemny. Z 23 proc. do 8 proc. obniżony został VAT na olej napędowy. Dodatkowo zmniejszona została na niego akcyza i zniesiony został podatek od sprzedaży detalicznej tego paliwa.

Na zakończenie chcę dodać, że jak widać moje 100 dni urzędowania wypełnione było pracą ukierunkowaną na wsparcie rolników. W tym czasie Rada Ministrów przyjęła przedstawione przeze mnie cztery projekty naszych ustaw i dziewięć projektów rozporządzeń. Wydanych zostało też 36 rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wymieniłem najważniejsze działania, które podejmowałem. Teraz dalsza, bardzo intensywna praca, m.in. nad doskonaleniem Krajowego Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023–2027. Głównym celem jest jak najbardziej efektywne wydatkowanie środków unijnych i krajowych, aby polskie rolnictwo rozwijało się i było konkurencyjne nie tylko na unijnym, ale także światowym rynku. Wstępne wyniki handlu zagranicznego artykułami rolno-spożywczymi za rok ubiegły wskazują na dobre tendencje w tym kierunku. Wartość eksportu żywności w roku 2021 wynosi ponad 37 mld euro.

Jestem przekonany, że zapowiadane również przez premiera Mateusza Morawieckiego silne wsparcie na odbudowę polskiego przetwórstwa znacząco przyczyni się do poprawy sytuacji na rynkach lokalnych, a także do dalszego wzrostu eksportu rolnego.

Rusza kampania 2022 r.

Płatności bezpośrednie i inne w ramach PROW

15 marca 2022 r. rozpoczyna się kolejna kampania składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich oraz niektórych płatności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wnioski składa się w formie elektronicznej, za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus. Aplikacja ta jest udostępniona na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR): www.gov.pl/web/arimr.

Kierownik biura powiatowego ARiMR jest zobowiązany do zapewnienia rolnikom pomocy technicznej w zakresie wypełniania i składania wniosków przez internet.

PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE W 2022 R.

■ Rodzaje wsparcia

W ramach systemu płatności bezpośrednich rolnicy mogą ubiegać

się o takie same rodzaje wsparcia jak w roku 2021, tj. o:

- jednolitą płatność obszarową;
- płatność za zazielenienie;
- płatność dodatkową;
- płatność dla młodych rolników;
- płatności związane z produkcją – do:
 - ✓ młodego bydła,
 - ✓ krów,
 - ✓ owiec,
 - ✓ kóz,
 - ✓ roślin strączkowych na ziarno,
 - ✓ roślin pastewnych,
 - ✓ chmielu,
 - ✓ ziemniaków skrobiowych,
 - ✓ buraków cukrowych,
 - ✓ pomidorów,
 - ✓ truskawek,
 - ✓ lnu,
 - ✓ konopi włóknistych;
- płatność niezwiązaną do tytoniu.

■ Uzupełniająca Płatność Podstawowa (UPP)

Dodatkowo w 2022 r. rolnicy będą mogli ubiegać się o Uzupełniającą Płatność Podstawową (UPP) – dodatkowe wsparcie w ramach płatności bezpośrednich, które zostało wprowadzone ustawą z 13 stycznia 2022 r. *o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności*.

Płatność ta będzie przyznawana na takich samych warunkach, jak w 2013 r., co wynika z przepisów unijnych.

Oznacza to, że UPP będzie przysługiwała do następujących rodzajów roślin uprawianych w plonie głównym:

- zboża;
- rośliny oleiste – rzepak, rzepik, słonecznik i soja;
- rośliny wysokobiałkowe – bób, bobik, łubin słodki i groch siewny;

- rośliny strączkowe – wyka siewna, soczewica jadalna i ciecierzycza pospolita;
- rośliny strączkowe pastewne;
- len włóknisty i oleisty;
- konopie włókniste;
- rośliny przeznaczone na materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany (gatunki zostaną określone w przepisach);
- rośliny motylkowate drobnonasienne;
- rośliny okopowe pastewne, z wyłączeniem ziemniaków pastewnych;
- trawy na trwałych użytkach zielonych przeznaczone na susz paszowy;
- mieszanki roślin motylkowatych drobnonasiennych z trawami na gruntach rolnych innych niż trwałe użytki zielone.

Pierwszych pięć wymienionych rodzajów roślin oraz dziewięć będą objęte płatnością również w przypadku ich uprawy w formie mieszanek. Ponadto UPP będzie przysługiwała do gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin, jeżeli na gruntach tych:

- rolnik dokonał zasiewu w celu podniesienia żyzności gleby przez wprowadzenie do niej świeżej masy roślinnej (zielonego nawozu);
- roślinność została przyorana lub wprowadzona do gleby na skutek zastosowania innego zabiegu mechanicznego w terminie do 31 sierpnia roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności;
- uprawa nie jest prowadzona dłużej niż rok.

Zgodnie bowiem z reformą Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), uchwaloną w czerwcu 2013 r., płatności bezpośrednie w Unii Europejskiej są, co do zasady, oddzielone od produkcji rolnej, ponieważ ich nadrzędnym celem jest wsparcie dochodów rolniczych, a nie

powodowanie zachęt do zwiększenia produkcji.

Szczegółowe warunki przyznawania UPP, obejmujące m.in. rodzaje roślin, do powierzchni upraw których będzie przysługiwała płatność oraz wymagania, które powinny spełniać grunty orne, na których nie jest prowadzona uprawa roślin i do powierzchni których przysługuje płatność, zostaną określone w rozporządzeniach wykonawczych.

W ramach UPP nie będzie obowiązywał limit powierzchni – do otrzymania UPP uprawnieni będą wszyscy rolnicy ubiegający się o jednolitą płatność obszarową. Na płatności w kampanii 2022 r. planuje się przeznaczyć 400 mln zł. Wysokość stawki płatności będzie znana jesienią bieżącego roku i zostanie określona na podstawie powierzchni zgłoszonej we wnioskach przez rolników.

UPP służyć będzie realizacji programu *Dopłaty powyżej średniej unijnej dla małych i średnich gospodarstw* w ramach Polskiego Ładu dla polskiej wsi. Stosowanie tej płatności wraz z utrzymaniem płatności redystrybucyjnej (dodatkowej) pozwoli już od kampanii 2022 r. na zwiększenie średniej kwoty wsparcia ponad średnią UE w małych i średnich gospodarstwach dla ponad 60 proc. rolników (gospodarstwa otrzymujące UPP i płatność redystrybucyjną).

W 2022 r. jest stosowany także system dla małych gospodarstw, w ramach którego rolnicy otrzymują płatność zastępującą wszystkie rodzaje wsparcia finansowane z budżetu unijnego. Wyplata środków z tytułu płatności bezpośrednich rozpocznie się w połowie października bieżącego roku w formie zaliczek.

■ UPP po 2022 r.

Przyznawanie UPP jest planowane również po 2022 r. Zostanie to uregulowane w odrębnych przepisach

przygotowywanych w związku z wdrożeniem reformy WPR na lata 2023–2027.

Od 2023 r., dzięki utrzymaniu UPP oraz zwiększeniu środków na płatność redystrybucyjną, która będzie przyznawana na powierzchnię 1–30 ha w gospodarstwach o powierzchni maksymalnie 50 ha, średni poziom wsparcia na hektar w tych gospodarstwach, stanowiących ok. 97 proc. wszystkich gospodarstw, będzie wyższy od przeciętnej unijnej.

PLATNOŚCI W RAMACH PROW 2014–2020

■ Działanie Rolnictwo ekologiczne

W ramach naboru 2022 r. będzie można po raz ostatni złożyć wnioski dotyczące nowych zobowiązań ekologicznych, których realizacja rozpocznie się w 2022 r. Zobowiązania te, podobnie jak rozpoczęte w 2021 r., obejmują trzy lata. W latach 2023 i 2024, w ramach działania *Rolnictwo ekologiczne PROW 2014–2020*, składane będą jedynie wnioski kontynuacyjne.

Od 2023 r. wsparcie powierzchniowe do upraw prowadzonych metodami ekologicznymi będzie również równolegle wdrażane w ramach ekoschematu *Rolnictwo ekologiczne w ramach Planu Strategicznego WPR 2023–2027*.

Obecnie są procedowane zmiany przepisów w zakresie działania *Rolnictwo ekologiczne PROW 2014–2020*, dotyczące m.in. zniesienia od 2022 r. mechanizmu degressywności płatności ekologicznych. Zmiana ta ma na celu zwiększenie zainteresowania rolników przystąpieniem do realizacji zobowiązań ekologicznych i tym samym zwiększenie liczby rolników ekologicznych i powierzchni użytków rolnych objętych produkcją ekologiczną, co jest szczególnie istotne w kontekście celów Europejskiego

Zielonego Ładu w zakresie zwiększenia powierzchni użytków rolnych objętych takimi metodami produkcji.

■ Działanie Dobrostan zwierząt

W ramach tego działania w 2022 r. o wsparcie mogą ubiegać się rolnicy utrzymujący w warunkach podwyższonego dobrostanu zwierzęta z gatunków: bydło (krowy), świnie (lochy i tuczniaki) oraz owce.

Obecnie są procedowane zmiany przepisów wynikające z dotychczasowych doświadczeń w realizacji działania *Dobrostan zwierząt PROW 2014–2020* polegające m.in. na doprecyzowaniu niektórych wymogów dobrostanowych (np. w zakresie zawartości *Planu poprawy dobrostanu zwierząt*) oraz ułatwieniu wdrażania i realizacji działania.

■ Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

W ramach tego działania w 2022 r. będzie można po raz ostatni złożyć wnioski dotyczące podjęcia nowych zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych. W kolejnych latach w ramach *Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014–2020* będą składane jedynie wnioski kontynuacyjne.

Obecnie są procedowane zmiany przepisów w zakresie *Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014–2020* dotyczące m.in.:

- wprowadzenia nowych pakietów: Pakietu 8. *Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk DRŚK* oraz Pakietu 9. *Retencjonowanie wody*;
- objęcia wsparciem w ramach Pakietu 7. *Zachowanie zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie* dodatkowych dwóch ras owiec: polskiej owcy górskiej i białogłowej owcy mięsnej oraz dwóch ras kóz: kozy kazimierzowskiej i kozy sandomierskiej;
- podejmowania zobowiązań dotyczących ochrony siedlisk lęgowych

ptaków (warianty 4.8–4.11) na całym obszarze Natura 2000.

Zmiany te mają na celu promowanie stosowania praktyk przyjaznych rolnictwu, a tym samym wzmocnienie pozytywnego oddziaływania na środowisko i klimat (zwiększanie bioróżnorodności, poprawę warunków wodnych, ochronę zasobów węgla organicznego i ograniczanie emisji).

■ Poddziałanie Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych

W 2022 r. rolnicy, którzy założyli uprawy leśne w ramach PROW 2014–2020, będą mogli ubiegać się o płatności kontynuacyjne – tzw. premię pielęgnacyjną i premię zalesieniową.

Premia pielęgnacyjna wypłacana jest corocznie przez pięć lat od założenia uprawy i jest przeznaczona na jej pielęgnowanie. Premia zalesieniowa jest rekompensatą za wyłączenie gruntu z produkcji rolniczej i jest wypłacana corocznie przez 12 lat do gruntów, na których przed wykonaniem zalesienia była prowadzona działalność rolnicza.

Dodatkowo beneficjenci poddziałania zalesieniowego mają możliwość ubiegania się o płatności bezpośrednie do gruntów zalesionych po 2008 r. Zalesienia te mogą zostać objęte nie tylko jednolitą płatnością obszarową, lecz także płatnością dla młodych rolników oraz płatnością dodatkową, o ile są spełnione warunki przyznania danej płatności.

Departament Płatności
Bezpośrednich
MRiRW
tel. 22 623 12 34

Zdjęcia: Andrzej-, Tomasz Warszawski-,
Karoline Thalhofer-, LBanacki-,
Daily-creativity-, Dreadlock-,
Red.Stock.adobe.com, Fotolia

Paliwo rolnicze – zwrot podatku akcyzowego

Kiedy i gdzie składać wnioski?

Pierwszy w 2022 r. termin składania przez producentów rolnych wniosków o zwrot podatku akcyzowego, zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej, upływa 28 lutego.

W tym roku producent rolny może składać do wójta, burmistrza (prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce położenia gruntów będących w posiadaniu lub współposiadaniu tego producenta rolnego (w tym dzierżawcy) wnioski o zwrot podatku akcyzowego, zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej do wysokości limitu zwrotu określonego na 2022 r., w dwóch terminach, tj.:

- od 1 do 28 lutego 2022 r. wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) dokumentującymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 sierpnia 2021 r. do 31 stycznia 2022 r.;
- od 1 do 31 sierpnia 2022 r. wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) potwierdzającymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 lutego do 31 lipca 2022 r.

W przypadku ubiegania się o zwrot podatku akcyzowego w odniesieniu do bydła, do wniosku należy także dołączyć, wydany przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dokument zawierający informację o liczbie dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w 2021 r.

Ponadto w „Polskim Ładzie” zostało zawarte działanie pn. „Jeszcze

większy zwrot akcyzy za paliwo rolnicze”, w którym założono zwiększenie limitu zużycia oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. 1 stycznia 2022 r. weszły w życie przepisy ustawy z 1 października 2021 r. o zmianie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego

zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2227).

Wprowadzone zmiany polegają na zwiększeniu limitu zużycia oleju napędowego wykorzystywanego do prac w gospodarstwie:

- ze 100 do 110 litrów na 1 ha użytków rolnych – w przypadku rocznego limitu ustalanego dla powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego, określonej w ewidencji gruntów i budynków, według stanu na dzień 1 lutego danego roku;
- z 30 do 40 litrów na jedną średnią, roczną, dużą jednostkę przeliczeniową bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku – w przypadku rocznego limitu ustalanego dla chowu lub hodowli bydła.

W 2022 r. zwrot podatku akcyzowego ustalony został w wysokości 1 zł do litra zakupionego oleju

Zwrot podatku akcyzowego, zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej, nastąpi w kwietniu lub październiku 2022 r., w zależności od terminu złożenia wniosku

napędowego. W związku z tym limit zwrotu podatku akcyzowego w 2022 r. wynosi:

- 110 zł na 1 ha użytków rolnych;
- 40 zł na jedną średnią, roczną, dużą jednostkę przeliczeniową bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku.

Wypłata producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego nastąpi w terminie:

- 1–30 kwietnia 2022 r. w przypadku złożenia wniosku w pierwszym terminie;
- 3–31 października 2022 r. w przypadku złożenia wniosku w drugim terminie.

Zwrot nastąpi gotówką w kasie urzędu gminy lub miasta, albo przelewem na rachunek bankowy podany we wniosku.

**Departament Budżetu
MRiRW**

tel. 22 623 20 21

Zdjęcie: Wolfgang Jargstorff/Stock.adobe.com

Rolniczy handel detaliczny łatwiejszy dzięki nowej ustawie

4 lutego 2022 r. weszła w życie ustawa z 15 grudnia 2021 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia prowadzenia przez rolników rolniczego handlu detalicznego. Wprowadza ona kolejne ułatwienia dla rolników prowadzących rolniczy handel detaliczny (RHD).

Wprowadzone przez ustawę (Dz.U. 2022, poz. 138) ułatwienia powinny przyczynić się do zwiększenia możliwości rozwoju tej formy działalności w Polsce, a także zapewnienia źródła stabilnego dochodu dla małych, rodzinnych gospodarstw.

zakładom prowadzącym handel detaliczny, zaopatrującym konsumentów, czyli sklepom, restauracjom czy stołówkom.

W ramach tej działalności rolnicy mogą, na uproszczonych zasadach i z możliwością skorzystania z pre-

ferencji podatkowych, prowadzić produkcję i sprzedaż żywności konsumentom oraz zakładom

■ Co zmienia ustawa?

Ustawa wprowadza zmiany przepisów dotyczących działalności RHD w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, czyli przede wszystkim:

- zniesienie maksymalnych limitów dotyczących zbytu żywności konsumentom;
- rozszerzenie obszaru zbywania żywności pochodzenia niezwięzłego, wyprodukowanej w ramach RHD do innych zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta – w całym kraju;
- podwyższenie kwoty przychodów zwolnionej z podatku dochodowego z 40 tys. zł do 100 tys. zł (dotyczy przychodów ze sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym na podstawie odrębnych przepisów).

Przepisy ustawy o charakterze podatkowym mają zastosowanie do przychodów uzyskanych przez podmioty prowadzące RHD od 1 stycznia 2022 r.

Departament Hodowli Zwierząt
MRiRW
tel. 22 623 18 43

Zdjęcie: Goodluz.Stock.adobe.com

ferencji podatkowych, prowadzić produkcję i sprzedaż żywności konsumentom oraz zakładom

■ Czym jest RHD?

Rolniczy Handel Detaliczny (RHD) jest specyficzną formą handlu detalicznego, dedykowaną rolnikom i funkcjonującą w Polsce od 2017 r. Jest jedną z form działalności, która – obok sprzedaży bezpośredniej, dostaw bezpośrednich oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej – umożliwia rolnikom prowadzenie sprzedaży żywności bezpośrednio konsumentom oraz

ferencji podatkowych, prowadzić produkcję i sprzedaż żywności konsumentom oraz zakładom. Specyfika RHD polega na tym, że sprzedawana żywność musi pochodzić w całości lub w części z własnej uprawy, hodowli lub chowu danego producenta.

Obecnie tego rodzaju działalność w Polsce prowadzi ponad 14 tys. podmiotów. Liczba ta systematycznie wzrasta, co oznacza, że

Plan Strategiczny dla WPR

w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 różni się od wcześniejszych programów rozwoju obszarów wiejskich. Realizuje nowe zasady wdrażania polityki rolnej. Najważniejsze zmiany to: większa elastyczność przy programowaniu interwencji, które są lepiej dostosowane do potrzeb sektora oraz konieczność wykazania wymiernych efektów realizowanych działań.

Po raz pierwszy programowaniem objęto płatności bezpośrednie razem z instrumentami na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz częścią interwencji rynkowych. Ponadto istotnym elementem Planu Strategicznego jest wzmocnienie celu środowiskowo-klimatycznego. Większa koncentracja na działaniach środowiskowo-klimatycznych przekłada się w znaczący sposób na projektowaną strategię wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich w ramach Wspólnej

Polityki Rolnej (WPR). Takie podejście wymaga też większej koordynacji z polityką krajową i unijną, aby osiągnąć wyznaczone cele, w tym cele Europejskiego Zielonego Ładu.

Plan Strategiczny został opracowany w taki sposób, aby łączyć szeroki wachlarz interwencji odpowiadających na specyficzne polskie potrzeby, a jednocześnie przynieść wymierne rezultaty w odniesieniu do ambicji Europejskiego Zielonego Ładu.

■ Główne założenia Planu Strategicznego WPR na lata 2023–2027

Wsparcie w ramach Planu będzie skoncentrowane w znacznie szerszym zakresie na rolnikach. Natomiast rozwój lokalny, w tym rozwój przedsiębiorczości, w dużym stopniu ukierunkowany będzie na transformację w kierunku zielonej i cyfrowej gospodarki obszarów wiejskich. Budżet Planu Strategicznego to ponad 25 mld euro, z czego

płatności bezpośrednio to ponad 17 mld euro.

Plan będzie wspierać zrównoważony rozwój gospodarstw rolnych i sektora przetwórstwa oraz poprawę warunków życia i pracy w małych miejscowościach wiejskich. Promowane będą zrównoważone metody gospodarowania, przyjazne klimatowi i środowisku. Chodzi o ochronę wody, gleby i powietrza oraz dbanie o bioróżnorodność.

Plan będzie również sprzyjać produkcji i wykorzystaniu energii odnawialnej. Wzmacniana będzie różnorodność gospodarcza, w tym biogospodarka. Wspierana będzie aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów wiejskich, szczególnie osób z grup wykluczonych.

Poprzez odpowiednio dostosowany do potrzeb polskich gospodarstw system płatności bezpośrednich, plan będzie wspierać długoterminową konkurencyjność rolnictwa, zapewniając równocześnie bezpieczeństwo żywnościowe. Nowy system płatności bezpośrednich poprawi dochodowość i zwiększy odporność na różnego rodzaju kryzysy, m.in. klimatyczne czy gospodarcze. Będzie to system ukierunkowany przede wszystkim na najmniejsze rodzinne gospodarstwa. W celu zapewnienia odporności w rolnictwie zostaną wdrożone instrumenty z zakresu zarządzania ryzykiem, a także zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF.

Ważnym elementem jest wzmocnienie wsparcia dla gospodarstw produkujących żywność ekologiczną, które przyczyni się do osiągnięcia celu Europejskiego Zielonego Ładu. Dzięki wsparciu nastąpi wzrost powierzchni użytków rolnych objętych ekologicznymi metodami produkcji.

Kontynuowane będzie wsparcie na rzecz wymiany pokoleniowej, w szczególności poprzez wspieranie młodych rolników, a także

inwestycje w sektorze rolno-spożywczym umożliwiające przejście na rozwiązania zielone i cyfrowe zwiększające dynamikę rozwojową polskich gospodarstw.

Dla podnoszenia konkurencyjności polskiego rolnictwa istotne jest rozwijanie różnych form współpracy, w tym pomiędzy nauką i praktyką, umożliwiające wdrożenie nowych innowacyjnych rozwiązań w zakresie produkcji, przetwórstwa żywnościowego i wprowadzania produktów rolnych do obrotu. Stymulowanie tej współpracy jest jednym z elementów Planu.

Rozwój Rolniczego Handlu Detalicznego (RHD) i małego przetwórstwa będzie dodatkowo przyczyniać się do skracania łańcuchów dostaw żywności. Kontynuowane będzie wsparcie na rzecz rolników uczestniczących w krajowych i unijnych systemach jakości produkcji żywności. W odpowiedzi na oczekiwania społeczne wdrażane będzie wsparcie dobrostanu zwierząt, w szerszym niż obecnie zakresie, który obejmie nowe grupy zwierząt, przede wszystkim drób.

Silniej wspierana będzie ochrona środowiska, w tym różnorodność biologiczna, poprzez wsparcie dla realizacji działań rolno-środowiskowych, z zakresu dobrostanu zwierząt i stosowania praktyk rolniczych przyjaznych środowisku oraz ograniczających wpływ produkcji rolniczej na zmiany klimatu. Aby zrekompensować rolnikom stosowanie podwyższonych norm w produkcji rolniczej, zaprojektowane zostały działania wspierające przyjazne dla środowiska metody produkcji, które ograniczają emisje CO₂, poprawiają jakość gleb i wód oraz zwiększają retencję wody.

Wdrażana też będzie koncepcja smart villages (inteligentnych wiosek), mająca na celu wykorzystanie wiedzy lub innowacji w poszukiwaniu rozwiązań, np. w obszarach dotyczących poszanowania

środowiska lokalnego. Realizowane będą także inwestycje w infrastrukturę techniczną mniejszej skali.

W Planie zostały szeroko ujęte zagadnienia dotyczące jakości żywności, marnowania jej oraz metod produkcji żywności w sposób zrównoważony, m.in. poprzez ograniczanie, tam gdzie to możliwe, chemicznych środków plantowców, takich jak nawozy i pestycydy. Przewidziano także ograniczanie stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w chowie zwierząt.

Realizacja wymienionych założeń wymaga skutecznego systemu transferu wiedzy, obejmującego doradztwo dla rolników, działania szkoleniowo-informacyjne, a także wzmocnienie współpracy jednostek naukowo-badawczych z rolnikami i przedsiębiorcami rolno-spożywczymi. W tym zakresie Plan przewiduje szeroki katalog interwencji, z jednej strony poprawiających jakość usług doradczych, a z drugiej – zapewniających rolnikom dostęp do wiedzy i innowacji. Przewiduje się także działania edukacyjno-informacyjne dla społeczeństwa, podnoszące wiedzę na temat produkcji żywności i zdrowego żywienia.

■ Elementy strategii Europejski Zielony Ład w Planie Strategicznym WPR na lata 2023–2027

Europejski Zielony Ład jest wymagającą strategią rozwoju, której celem jest załagodzenie tempa zmian klimatu. Zakłada się, że strategia wesprze rozwój i uzyskanie długoterminowej konkurencyjności sektora rolno-spożywczego poprzez przejście na:

- niskoemisyjne, zrównoważone środowiskowo rolnictwo;
- ograniczenie śladu węglowego polskich produktów;
- zmiany metod produkcji na požądane przez konsumentów polskich i europejskich.

Polska jest czołowym producentem i eksporterem żywności w Europie. Przekształcenia te są więc potrzebne, aby utrzymać naszą pozycję na europejskim i światowym rynku. Europejski Zielony Ład stawia jednak wiele wyzwań związanych z klimatem i środowiskiem we wszystkich obszarach gospodarki, w tym w sektorze rolnym.

■ Obniżanie emisji gazów w rolnictwie

Jest to jeden z najważniejszych celów wyznaczonych przez Europejski Zielony Ład. W Planie są zaprogramowane działania łagodzące zmiany klimatu i przystosowanie do nich sektora rolnego, szczególnie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w rolnictwie przez spełnianie odpowiednich norm GAEC w ramach warunkowości. Praktyki te umożliwią utrzymanie węgla w glebie i ograniczą emisję CO₂ do atmosfery.

Wdrażane będą również systemy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt – tzw. ekoschematy. Przewidziano także inwestycje w budynki i sprzęt do produkcji rolnej, technologie cyfrowe – przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu, w tym m.in. inwestycje w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego i w Odnawialne Źródła Energii (OZE). Niezbędne jest również podnoszenie wiedzy rolników poprzez szkolenia w zakresie dobrych praktyk rolniczych oraz zapewnienie doradztwa.

Interwencje obejmą lasy dla poprawy bilansu emisji gazów cieplarnianych, a także dla ochrony gospodarki wodnej i łagodzenia zmian klimatu. Wdrażane będą interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne, w tym na obszarach Natura 2000 i poza nimi. Chronione będą m.in. obszary sekwestrujące dwutlenek węgla, przywracany będzie właściwy stan cennych siedlisk (m.in. torfowisk).

■ Różnorodność biologiczna

Dla poprawy stanu środowiska naturalnego istotna jest realizacja celu dotyczącego elementów krajobrazu o wysokiej różnorodności, tak aby powstrzymać i odwrócić spadek różnorodności biologicznej w siedliskach związanych z rolnictwem oraz zapobiegać erozji gleb. Poprzez interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne będzie promowana ekstensywna gospodarka rolna, sprzyjająca zachowaniu i przywracaniu cennych siedlisk i odpowiednia gospodarka na trwałych użytkach zielonych, dostosowana do potrzeb cennych gatunków. Realizowane będą także działania na rzecz wzbogacenia bioróżnorodności na obszarach rolniczych poprzez zachowanie i rozwój obszarów nieprodukcyjnych (ważnych m.in. dla ochrony zapylaczy) i elementów krajobrazu, w tym zadrzewień. Wdrażane będą również ekoschematy proponujące m.in. przeznaczenie 7 proc. powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne.

■ Ograniczanie strat składników pokarmowych

Kolejny cel Europejskiego Zielonego Ładu to ograniczenie strat składników pokarmowych poprzez wspieranie lepszego gospodarowania składnikami odżywczymi. Stoi za tym dążenie do zapewnienia odpowiednich zmian w odniesieniu do: pomieszczeń inwentarskich, technik nawożenia, powszechniejszego stosowania rolnictwa precyzyjnego czy też lepszego gospodarowania obornikiem.

Działanie dotyczące ograniczania strat składników pokarmowych będzie realizowane również poprzez wyznaczanie stref buforowych oraz technologie, w tym cyfrowe, pomagające optymalnie gospodarować składnikami pokarmowymi w gospodarstwach,

tj. bardziej efektywnie wykorzystywać nakłady i zmniejszać nadwyżki składników pokarmowych.

Poprzez ekoschematy będą popularyzowane plany nawożenia i właściwe technologie rolnicze. Odpowiednie inwestycje w gospodarstwach będą wspierać te praktyki. Także tworzenie i utrzymanie stref buforowych oraz zadrzewień będzie wspierane ekoschematami. Przewidziano wsparcie produkcji energii z biogazu oraz systemów odzyskiwania ciepła. Planowany jest rozwój usług rolnictwa precyzyjnego. Zakładanie systemów rolno-leśnych pozwoli m.in. na zwiększenie infiltracji oraz ochronę wód powierzchniowych.

Na realizację celu wpływają także działania realizowane poza Planem Strategicznym, tj. wynikające z wdrażania programu azotanowego. Polska należy do krajów Unii Europejskiej o najmniejszych saldach bilansów azotu i fosforu pomimo różnic regionalnych.

■ Zwiększenie powierzchni upraw ekologicznych

W Polsce istnieje duży potencjał dla rozwoju rolnictwa ekologicznego. Realizując cel Europejskiego Zielonego Ładu dotyczący wzrostu powierzchni upraw ekologicznych w ramach Planu Strategicznego WPR, zaproponowano w Planie dwutorowe wzmocnienie sektora produkcji ekologicznej. Wzrost powierzchni upraw będzie stymulowany poprzez ekoschemat *Rolnictwo ekologiczne*, przy jednoczesnym wsparciu na rzecz wzrostu towarowości gospodarstw poprzez inwestycje w gospodarstwach i przetwórstwie. W zakresie produkcji zwierzęcej zaprogramowano pośrednie wsparcie dla powierzchni stanowiących bazę paszową dla zwierząt ekologicznych.

Jednocześnie zostaną zintensyfikowane wysiłki wzmacniające kanały marketingowe oraz zwiększające

popyt na produkty ekologiczne. Będą prowadzone: edukacja, informacja i promocja, także z funduszy spoza WPR. Planowane jest także przygotowanie kompleksowej bazy informacji nt. produkcji ekologicznej, dostępnej dla wszystkich: producentów i konsumentów. Działania wspierające trwały rozwój sektora są określone w *Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce*. Docelowo realizacja tych założeń doprowadzi do podwojenia powierzchni upraw ekologicznych w Polsce do 2030 r.

■ Ograniczenia sprzedaży środków przeciwdrobnoustrojowych w rolnictwie

Realizowanie tego celu jest ważne i dla rolników, i dla konsumentów. Cel ten znacząco wykracza poza instrumenty WPR. Dlatego poza działaniami w zakresie dobrostanu zwierząt oraz szkoleniowo-doradczymi dla rolników, a także informacyjno-edukacyjnymi dla konsumentów, będą podejmowane interwencje w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Polityki Spójności.

Osiągnięcie tego celu nie będzie możliwe bez prowadzenia intensywnych prac, także na poziomie krajowym. Już podejmowanych jest szereg działań w celu ograniczenia wykorzystywania w produkcji zwierzęcej antybiotyków. Obecnie są dostosowywane przepisy prawa unijnego do krajowego w zakresie leków weterynaryjnych i pasz leczniczych. Równolegle są planowane działania przeciw narastaniu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, stosowane w weterynarii.

■ Dostęp do internetu oraz rozwój kompetencji cyfrowych rolników

Wyznaczony w Europejskim Zielonym Ładzie cel dotyczący dostępu do szybkiego szerokopasmowego internetu na obszarach wiejskich

będzie realizowany poprzez inwestycje zaplanowane w *Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)* oraz w ramach Polityki Spójności.

Jednocześnie w Planie Strategicznym przewiduje się szkolenia dla rolników odnośnie stosowania technologii cyfrowych w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców obszarów wiejskich realizowany będzie ze środków spoza WPR. Osiągnięcie tego celu jest także ważne ze względu na realizację celów środowiskowo-klimatycznych, gdzie technologie cyfrowe będą miały wpływ na ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.

■ Ograniczanie pestycydów

Warto podkreślić, że zmiana w kierunku rolnictwa cyfrowego będzie się przyczyniać do realizacji celu Europejskiego Zielonego Ładu, dotyczącego zmniejszenia stosowania pestycydów. W Polsce zużycie środków ochrony roślin nadal jest stosunkowo niskie, więc i presja ze strony rolnictwa na środowisko jest nadal niewielka, pomimo dużych zróżnicowań intensywności produkcji.

Tendencja ta może zostać utrzymana poprzez racjonalizację stosowania środków ochrony roślin oraz ograniczanie ryzyka związanego z aplikacją preparatów. Przyczyniać się do osiągnięcia tego celu będą zaprojektowane w Planie ekoschematy, odnoszące się do integrowanej produkcji roślin, ochrony biologicznej oraz produkcji ekologicznej.

Uzupełniająco wpływ na utrzymanie niskiego zużycia pestycydów będą też miały inwestycje w sprzęt i urządzenia do precyzyjnego stosowania pestycydów, a także zapewnienie odpowiednich szkoleń dla rolników. Wsparcie to jest zgodne z zaplanowanymi w drugim, już przyjętym, krajowym

planie – *Działaniami na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin*.

■ Monitoring stosowania środków ochrony roślin

Na poziomie krajowym jest wdrożone prawodawstwo dotyczące zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin oraz monitoring stosowania tych środków, również w odniesieniu do substancji kwalifikujących się do zastąpienia, o których mowa w strategii *od pola do stołu*. Planowany jest rozwój monitoringu obecności środków ochrony roślin w wodach powierzchniowych. Rozwijana i doskonalona będzie *Platforma sygnalizacji agrofagów* – narzędzie służące udostępnianiu informacji nt. środków ochrony roślin. Ustanowiona została kontrola obrotu i stosowania środków ochrony roślin.

■ Podsumowanie

Przedstawione założenia Planu oraz korelacje z Europejskim Zielonym Ładem świadczą o tym, że Plan Strategiczny WPR na lata 2023–2027 w proponowanym kształcie jest spójny z polityką państwa prowadzoną w obszarze środowiska i klimatu. Dlatego przyczyni się do zbudowania nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki w sektorze rolnym oraz na obszarach wiejskich.

Należy też podkreślić, że będzie to możliwe dzięki skoordynowaniu polityki krajowej i unijnej, co umożliwi realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu w sposób kompleksowy i ukierunkowanie wsparcia na rozwiązywanie rzeczywistych, identyfikowanych potrzeb w zakresie środowiska i klimatu.

Departament Wspólnej Polityki Rolnej
MRiRW

tel. 22 623 18 42

Zdjęcia: Man AsThep-,
Neurostructure.Stock.adobe.com

Nowe przepisy wchodzą w życie

Nowelizacje i zmiany ustaw

- 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- 6 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa;
- 10 lutego 2022 r. weszła w życie ustawa z 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych oraz ustawy o drogach publicznych.

OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Ustawa upraszcza procedury dotyczące podejmowania lub rozwijania przez rolników działalności nierolniczej na gruntach rolnych w ramach zabudowy zagrodowej.

Rolnicy zostali zwolnieni z konieczności przeznaczania tych gruntów na cele nierolnicze oraz wnoszenia opłat związanych z wyłączeniem gruntów z produkcji w przypadku podjęcia działalności nierolniczej w obrębie istniejącego siedliska.

W ustawie określa się przypadki, w których nie powstaje obowiązek uiszczenia

należności i opłat, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Obowiązek ten nie powstaje, jeżeli:

- Wyłączenie gruntów z produkcji dotyczy części gruntu rolnego pod zabudową zagrodową, którego powierzchnia nie przekracza 30 proc. całkowitej powierzchni gruntu rolnego pod zabudową zagrodową w danym gospodarstwie rolnym, nie więcej niż 0,05 ha.

Obowiązująca od 1 stycznia br. ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych upraszcza procedury dotyczące podejmowania lub rozwijania przez rolników działalności nierolniczej na gruntach rolnych w ramach zabudowy zagrodowej

• Właściciel gruntów wyłączonych z produkcji zobowiąże się do dalszego prowadzenia gospodarstwa rolnego, w skład którego wchodzi zabudowa zagrodowa, składając wniosek o wyłączenie tych gruntów z produkcji.

Zmiany wprowadzone ustawą zmniejszają zatem liczbę procedur i obniżają koszty, co pozwoli na łatwiejsze podejmowanie drobnej działalności nierolniczej przy wykorzystaniu zasobów prowadzonego gospodarstwa rolnego.

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI ROLNYMI SKARBU PAŃSTWA

Zmiany ustawy polegają na dodaniu ust. 8 w art. 5 ustawy z 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. 2020, poz. 2243

Ustawa o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów... usprawni i przyspieszy prowadzenie postępowań scaleniowych

z późn. zm.), który ma na celu umożliwienie przekazania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa ministrowi właściwemu do spraw aktywów państwowych akcji lub udziałów, z których prawa wchodzi w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Wejście w życie tej ustawy umożliwiło zatem przekazanie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Ministrowi Aktywów Państwowych praw z udziałów w spółkach wytypowanych do uczestnictwa w Narodowym Holdingu Spożywczym, objętych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 25 lipca 2018 r. w sprawie wykazu jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym

znaczeniu dla gospodarki narodowej (Dz.U. 2018, poz. 1525 z późn. zm.).

SCALANIE I WYMIANA GRUNTÓW

Ustawa (Dz.U. 2022, poz. 32) ma na celu usprawnienie i przyspieszenie prowadzenia postępowań scaleniowych, a także ustalenie procedur postępowania scaleniowego w przypadku obowiązywania na terytorium kraju lub jego części stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii lub stanu nadzwyczajnego. Ustawa nie wpływa na postępowania realizowane w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014–2020 w zakresie celu scaleń gruntów.

■ Rola scaleń gruntów dla rozwoju obszarów wiejskich w Polsce

Scalania gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym są bardzo ważne dla rozwoju obszarów wiejskich w Polsce. Od 1 maja 2004 r., czyli od wejścia Polski do UE, do 2021 r. na działanie *Scalanie gruntów* wydano ponad 445 mln euro.

Środki te pozwoliły zrealizować 280 projektów scaleniowych o łącznej powierzchni 254 tys. ha gruntów. Scaleciem gruntów objęto ponad 55 tys. gospodarstw rolnych i prawie 658 tys. działek ewidencyjnych. W wyniku przeprowadzonych scaleń gruntów poprawił się rozłóg gruntów w poszczególnych gospodarstwach, a liczba działek ewidencyjnych zmniejszyła się o 43 proc.

■ W jaki sposób scalanie gruntów poprawia warunki gospodarowania?

Scalanie gruntów to niezwykle ważne działanie, dzięki któremu są tworzone korzystne warunki gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez:

- poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych;
- racjonalne ukształtowanie rozłogów gruntów;
- dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu.

Prace te przyczyniają się nie tylko do rozwoju i poprawy konkurencyjności rolnictwa, lecz także do szeroko pojętego rozwoju obszarów wiejskich, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatycznym

Od wejścia Polski do UE, do 2021 r. scaleniem gruntów objęto ponad 55 tys. gospodarstw rolnych i prawie 658 tys. działek ewidencyjnych

oraz spełniania aspiracji społecznych i poprawy jakości życia na wsi.

■ Środki realizacji

Realizacji wymienionych celów służyć mają następujące środki przyjęte w nowelizowanej ustawie z 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów:

- rezygnacja z odczytywania postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego oraz decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów na zebraniach uczestników scalenia, co przyczyni się do usprawnienia przeprowadzanego postępowania administracyjnego. Przewidywane rozwiązanie jest szczególnie oczekiwane w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ze względu na możliwość ograniczenia bezpośrednich kontaktów międzyludzkich;
- wprowadzenie obowiązku zamieszczania postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego oraz decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów na stronach Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego organ, który wydał postanowienie lub decyzję;
- wprowadzenie definicji gospodarstwa rolnego, zawierającej szczególną normę obszarową w celu likwidacji wątpliwości, które pojawiają się w związku z interpretacją przepisu w zakresie sposobu zaliczania gospodarstw rolnych do weryfikacji wniosków o wykonanie scalenia gruntów;

- doprecyzowanie czynności związanych z określeniem przebiegu granic obszaru scalenia lub wymiany gruntów (tzw. granic zewnętrznych) wykonywanych po wszczęciu postępowania, przez odesłanie do przepisów prawa geodezyjnego i kartograficznego w zakresie określania przebiegu granic, tj. w szczególności wznowienia znaków granicznych, wyznaczenia punktów granicznych ujawnionych uprzednio w ewidencji gruntów i budynków lub ustalenia przebiegu granic działek ewidencyjnych;
- określenie sposobu zawiadamiania właścicieli gruntów przyległych do granic obszaru scalenia o miejscu i terminie wykonywania czynności, o których mowa, analogicznie jak w postępowaniu scaleniowym, tj. w formie obwieszczenia;
- jednoznaczne uregulowanie kwestii granic zewnętrznych obszaru scalenia lub wymiany gruntów, które na podstawie decyzji w sprawie zatwierdzenia projektu scalenia lub wymiany gruntów otrzymują atrybut granic prawnych;
- wprowadzenie w postępowaniu scaleniowym i wymiennym możliwości zgłaszania przez uczestników scalenia lub wymiany, przed okazaniem projektu scalenia lub wymiany gruntów, propozycji co do sposobu wydzielenia gruntów w zamian za grunty dotychczas posiadane, w szczególności w zakresie ich lokalizacji. Wskazana zmiana zabezpiecza prawa uczestników scalenia lub wymiany;

- rozszerzenie składu komisji pełniącej funkcje doradcze przy opracowaniu projektu scalenia gruntów o przedstawiciela gminy oraz sołtysa lub członka rady sołectwiejskiej wsi, w związku z tym, że realizacja polityki przestrzennej odbywa się na poziomie gminy i konkretnej miejscowości;
- doprecyzowanie brzmienia dotychczasowych przepisów w zakresie sposobu doręczania postanowienia wojewody w przedmiocie wszczęcia postępowania scaleniowego, decyzji o odmowie wszczęcia postępowania scaleniowego oraz decyzji o umorzeniu postępowania, zarówno przez starostę, jak i przez wojewodę oraz decyzji wojewody w przedmiocie zatwierdzenia projektu scalenia gruntów w sposób analogiczny do doręczania postanowienia o wszczęciu postępowania oraz decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów;
- wskazanie starosty jako organu właściwego do występowania z wnioskiem do sądu właściwego do prowadzenia ksiąg wieczystych o dokonanie wpisów w księgach wieczystych w zakresie zmian wynikających z decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów oraz wykreślenia wzmianki, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o *scalaniu i wymianie gruntów*;
- określenie katalogu dokumentów załączanych do wniosku starosty. Są to: odpis ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, wypisy i wyrysy z operatu ewidencyjnego, a gdy jest to niezbędne – inne dokumenty stanowiące podstawę do ujawnienia tych zmian, np. wykaz synchronizacyjny. Na wniosek starosty właściwy sąd będzie zobowiązany do dokonania wpisów w księgach wieczystych, za które nie pobiera się opłat;
- wprowadzenie przepisów umożliwiających wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej przy realizacji zadań związanych z przeprowadzaniem postępowań scaleniowych;
- wprowadzenie przepisów mających na celu usprawnienie procedury w zakresie ustalania stron postępowania w przypadku nieregulowanego lub nieujawnionego stanu prawnego gruntów tworzących obszar scalenia. Regulacje te określają ponadto, co należy rozumieć pod pojęciem nieregulowanego oraz nieujawnionego stanu prawnego gruntów tworzących obszar scalenia;
- ograniczenie możliwości stwierdzania nieważności decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, jeżeli od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, upłynęło pięć lat. Po upływie tego terminu będą miały zastosowanie przepisy ustawy z 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego*, w szczególności art. 158 § 2 i 3, które regulują przesłanki wydania decyzji stwierdzającej, że ostateczna decyzja

zatwierdzająca projekt scalenia lub wymiany gruntów została wydana z naruszeniem prawa;

- ograniczenie możliwości wznowienia postępowania do dwóch lat od dnia, w którym decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów stała się ostateczna ze względu na pewność prawa i obrotu gospodarczego;
- wprowadzenie terminów dla wojewodów i sądów administracyjnych do rozpatrywania odwołań i skarg, co pozwoli na wykonywanie ostatecznych decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów w racjonalnych ramach czasowych:
 - ✓ trzymiesięczny termin na rozpatrzenie odwołania od decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów od dnia otrzymania odwołania przez właściwy organ,
 - ✓ dwumiesięczny termin dla wojewódzkich sądów administracyjnych do rozstrzygnięcia skargi w przedmiocie zatwierdzenia projektu scalenia lub wymiany gruntów, licząc od dnia otrzymania przez właściwy sąd skargi opłaconej i niezawierającej braków formalnych;
- wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym, zarówno w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym, jak i Naczelnym Sądem Administracyjnym, w przypadku uwzględnienia skargi po upływie dwumiesięcznego terminu od dnia otrzymania przez właściwy wojewódzki sąd administracyjny skargi opłaconej i niezawierającej braków formalnych, nie będzie możliwe uchylenie zaskarżonej decyzji, a jedynie stwierdzenie jej wydania z naruszeniem prawa na podstawie art. 145 § 1 pkt 3 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. – *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi*. Projektowane rozwiązanie ma zapobiec sytuacjom występującym w obecnym stanie prawnym, w jakich – z powodu niektórych uczestników scalenia gruntów kontestujących potrzebę przeprowadzenia scalenia – sądy administracyjne kilka lat po zakończeniu scalenia uchylają lub stwierdzają nieważność całej decyzji, niwecząc olbrzymi wysiłek włożony w realizację projektów scaleniowych;
- uregulowanie uproszczonej procedury postępowania w przypadku wprowadzenia na części albo na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu nadzwyczajnego, stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Regulacje przewidują prowadzenie postępowań scaleniowych przy udziale rady uczestników scalenia lub zespołu do spraw scalerń powołanego przez starostę, jeśli liczba uczestników jest większa niż 10 osób.

Departament Nieruchomości
MRiRW
tel. 22 623 18 41

Zdjęcia: Fotolia, JYF-, Dariusz.Stock.adobe.com, Panthermedia

Grupy i organizacje producentów

Przepisy porządkujące

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi 27 stycznia 2022 r. podpisał rozporządzenie w sprawie szczególnych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. W tym samym dniu rozporządzenie zostało skierowane do publikacji w Dzienniku Ustaw i 1 lutego 2022 r. weszło w życie.

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 2 sierpnia 2016 r. (Dz.U. 2016, poz. 1284 z późn. zm.) ma przede wszystkim na celu dostosowanie jego treści do zmiany ustawy z 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz.U. 2018, poz. 945 z późn. zm.) oraz ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz.U. 2019, poz. 1430 z późn. zm.), które zostały zmienione ustawą z 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. 2021, poz. 1603).

Zmiana rozporządzenia ma ponadto na celu uregulowanie następujących kwestii:

- dostępu do wsparcia dla byłych członków grup producentów rolnych, które otrzymały dofinansowanie w postaci wyprzedzającego finansowania pomocy w ramach działania *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów* PROW 2014–2020, na podstawie art. 17 ustawy z 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz.U. 2018, poz. 719) i które nie

Zmiana rozporządzenia ma na celu m.in. uelastycznienie zasad wypłaty wsparcia, w sytuacji gdy liczba członków beneficjenta spada poniżej minimum, za które przyznawane były punkty w ramach tzw. kryteriów wyboru operacji

zostało rozliczone w ramach tego działania;

- uelastycznienia zasad wypłaty wsparcia, w sytuacji gdy liczba członków beneficjenta spada poniżej minimum, za które przyznawane były punkty w ramach tzw. kryteriów wyboru operacji;
- przyznawania punktów w tzw. kryteriach wyboru operacji w zależności od liczebności organizacji producentów uznanych w sektorze mleka i przetworów mlecznych oraz jednocześnie dookreślenie

zobowiązania w tym zakresie dla beneficjenta.

Planowane zmiany mają co do zasady charakter porządkowy. Wprowadzają one ułatwienia, natomiast nie wprowadzają nowych zobowiązań dla beneficjentów wsparcia w ramach tego działania.

Departament Rynków Rolnych
MRiRW
tel. 22 623 18 45

Zdjęcie: Industrieblick.Stock.adobe.com

Podkarpacki e-bazarek

Podkarpacki e-bazarek to pomysł Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale na praktyczną realizację hasła *od pola do stołu*. To również sposób na skrócenie dystansu między producentem a klientem oraz wsparcie producentów rolnych w dobie pandemii.

Pomysł został wdrożony w czerwcu 2020 r. przez wszystkie wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego. Dziś oferta e-bazarków to ponad 23 tys. produktów. Sukces platformy internetowej podkarpackiego e-bazarku sprawił, że Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego (PODR), mając na względzie sygnały zarówno od rolników, wytwórców, jak i klientów, postanowił podjąć się zorganizowania „e-bazarku w realu”.

■ Jak powstał podkarpacki e-bazarek?

Odsłona stacjonarna tej wirtualnej inicjatywy to odpowiedź na ogromne zainteresowanie producentów rolnych oraz mieszkańców Podkarpacia, którzy chcą kupować dobrą, polską żywność (i nie tylko żywność) od lokalnych producentów

i wytwórców. Podkarpacki ODR z siedzibą w Boguchwale ma dobre możliwości zorganizowania targowiska na swoim terenie, w atrakcyjnej lokalizacji w pobliżu Rzeszowa. Korzystając z tych możliwości, zaoferował lokalnym producentom (tylko rolnikom i lokalnym wytwórcom, bez pośredników, handlarzy i dużego przetwórstwa) bezpłatną możliwość sprzedaży swoich wyrobów. Odzew był bardzo duży, zarówno ze strony rolników, jak i konsumentów.

Stworzenie stacjonarnej wersji bazarku okazało się najlepszą promocją podkarpackiej zdrowej żywności oraz możliwości jej sprzedaży. Pierwszy stacjonarny bazar odbył się 6 listopada 2021 r. i był ogromnym sukcesem. Podkarpacki ODR zaprosił do udziału producentów z województwa podkarpackiego:

rolników, wytwórców wędlin, serów, miodów, naturalnych syropów i przetworów, a także rękodzielniczków, rzeźbiarzy oraz koła gospodyń wiejskich.

Kolejny bazar odbył się 18 grudnia i miał charakter świąteczny – zorganizowany tuż przed świętami przyciągnął tłumy kupujących. Zgromadził wystawców nie tylko z województwa podkarpackiego. Na ponad 170 stoiskach rolnicy, producenci tradycyjnej podkarpackiej żywności, rękodzielnicy, koła gospodyń wiejskich oferowali bogaty asortyment swoich towarów. Kupujący mogli zaopatrzyć się w wysmienite wędliny, regionalne sery i miody, warzywa i owoce prosto od producenta, a także ciasta i świąteczne ozdoby. Na wszystkich odwiedzających czekały świąteczne atrakcje: Mikołaje z prezentami,

Stworzenie stacjonarnej wersji bazarku okazało się najlepszą promocją podkarpackiej zdrowej żywności oraz możliwości jej sprzedaży

Kupujący mogli zaopatrzyć się m.in. w regionalne sery i miody, wyśmienite wędliny, warzywa, owoce i jaja prosto od producenta

szopka z żywymi zwierzętami, sianko na wigilijny stół, a dodatkowo można było wygrać karpia lub choinkę. Dla każdego znalazł się upominek oraz coś słodkiego. Warto podkreślić, że w organizację świątecznego bazaru zaangażował się też Urząd Gminy i Miasta Boguchwała.

■ Podkarpackie bazariki jako wydarzenia cykliczne

W tym roku podkarpackie bazariki stały się wydarzeniami cyklicznymi, które odbywają się na terenie ośrodka mniej więcej raz w miesiącu, dając konsumentom dostęp do najwyższej jakości żywności na tzw. wyciągnięcie ręki. Warto podkreślić, że zdecydowana większość wystawców to producenci zarejestrowani w serwisie internetowym podkarpackiebazarek.pl. Hitem podkarpackiego bazaru okazują się stoiska wystawców zrzeszonych w kołach gospodyń wiejskich. Dużym zainteresowaniem cieszy się też asortyment ekologiczny. Doskonale idzie sprzedaż makaronów ze starych odmian zbóż, ekologicznej mąki, tłoczonych olejów, a nawet chipsów jabłkowych. Swoich

zwolenników mają również podkarpackie winnice, a ich właściciele chętnie opowiadają klientom o uprawianych przez nich odmianach winorośli, nowościach, a także zasadach uprawy winogron.

30 stycznia br. podkarpacki bazar został zorganizowany w wersji wyjazdowej – w Sanoku. Na Galicyjskim Rynku Muzeum Budownictwa Ludowego pojawili się wystawcy, których produkty cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców całego powiatu sanockiego oraz turystów. Ośrodek przygotował również atrakcję dla najmłodszych – mini Zoo, które było oblegane przez dzieci. Inicjatywa ta odbywała się w ramach 30. finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Kolejna – walentynkowa – edycja podkarpackiego bazaru odbyła się 12 lutego br.

■ Korzyści z realizacji „e-bazaru w realu”

Testowana pilotażowo od listopada 2021 r. nowa inicjatywa publicznego doradztwa, wspierająca rozwój krótkich łańcuchów żywnościowych (KŁD), polegająca na przeniesieniu Polskiego e-bazaru

do „realu”, umożliwiła skrócenie łańcucha dostaw i przyczynia się do zwiększenia zysków producentów. Zyskuje też platforma internetowa podkarpackiego e-bazaru: pojawiają się na niej nowi użytkownicy oraz odbiorcy, o czym świadczą statystyki logowania oraz wyświetleń strony. Po kilku miesiącach można też już zauważyć, że sprzedający mają swoich stałych odbiorców. Skrócenie łańcucha dostaw i sprzedaż bezpośrednia bez dodatkowej marży pozwala bez problemu sprzedać to, co zostało wytworzone w gospodarstwie. Co więcej – kupujący zamawiają konkretne towary w aplikacji e-bazarek (którą można pobrać za darmo w sklepach Play oraz App Store) i w serwisie podkarpackiebazarek.pl, a w dniu stacjonarnego bazaru odbierają zamówione produkty od wystawcy.

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Departament Strategii i Rozwoju MRiRW
tel. 22 623 21 20

Zdjęcia: Fotolia, Grafvision-, OlesyaSH.Stock.adobe.com

Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) realizuje zadania z zakresu nadzoru nad zdrowiem roślin oraz wytwarzaniem, oceną, obrotem i stosowaniem materiału siewnego. Zajmuje się również zapobieganiem zagrożeniom związanym z obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin. Kontroluje stosowanie środków ochrony roślin, dbając zarówno o bezpieczeństwo aplikujących pestycydy, jak i konsumentów produktów rolnych.

■ Integrowana ochrona roślin – wymogi

W Polsce oraz innych krajach Unii Europejskiej stosowanie środków ochrony roślin musi być zgodne z zasadami integrowanej ochrony roślin. Obowiązek ten wynika bezpośrednio z postanowień art. 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z 21 października 2009 r. *ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów* oraz art. 55 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z 21 października 2009 r. *dotyczącego wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG*.

Integrowana ochrona roślin została również uregulowana przepisami prawa krajowego. Zgodnie z art. 35 ustawy z 8 marca 2013 r. *o środkach ochrony roślin* użytkownicy profesjonalni zobowiązani są do:

- stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony roślin;
- prowadzenia chemicznej ochrony w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska – w tym przeciwdziałania znoszeniu

środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu;

- uwzględnienia przy planowaniu stosowania środków ochrony roślin okresu, w którym ludzie mogą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.

Użytkownicy profesjonalni aplikujący środki ochrony roślin są zobligowani do uwzględnienia wymogów integrowanej ochrony roślin określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 18 kwietnia 2013 r. *w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin*. Według tego rozporządzenia

powinni przed zastosowaniem chemicznej ochrony roślin wykonać wszelkie dostępne działania i metody ochrony przed agrofagami, aby ograniczyć stosowanie pestycydów. Zapisy tego rozporządzenia kładą silny nacisk m.in. na:

- stosowanie płodozmianu i odpowiednich odmian;
- przestrzeganie optymalnych terminów;
- stosowanie właściwej agrotechniki;
- nawożenie;
- zapobieganie rozprzestrzenianiu się organizmów szkodliwych.

Organizmy szkodliwe muszą być monitorowane odpowiednimi metodami i narzędziami, jeżeli są one dostępne. Wśród takich narzędzi powinny znajdować się: monitoring pól oraz systemy ostrzegania, prognozowania i wczesnego diagnozowania oparte na solidnych podstawach naukowych – tam gdzie możliwe jest ich zastosowanie – a także doradztwo świadczone

Zabiegi chemicznej ochrony roślin muszą być przeprowadzane w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska

przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych.

Ważne i pomocne informacje dotyczące integrowanej ochrony roślin oraz jej metodyki są zebrane na Platformie Sygnalizacji Agrofagów pod adresem internetowym: <https://www.agrofagi.com.pl/>.

■ Ochrona organizmów pożytecznych

Jednym z wymogów jest również ochrona organizmów pożytecznych oraz stwarzanie warunków sprzyjających ich występowaniu. Niezwykle ważnym czynnikiem plonotwórczym przy uprawie

Niezwykle ważnym czynnikiem plonotwórczym przy uprawie większości roślin jest obecność owadów zapylających w okresie ich kwitnienia

większości roślin jest obecność owadów zapylających w okresie ich kwitnienia. Jednocześnie należy zauważyć, że okres największej aktywności zapylaczy przypada w okresie intensywnej chemicznej ochrony roślin uprawnych.

Chemiczne środki ochrony roślin należy stosować rozważnie oraz w ostatniej kolejności, wykorzystując wszelkie inne dostępne działania i metody ochrony przed agrofagami. Dopiero po wyczerpaniu

możliwości ograniczenia presji agrofagów metodami niechemicznymi rolnik powinien wspomóc się pestycydami.

■ Dopuszczalne środki ochrony roślin

Zgodnie z przepisami prawa do ochrony upraw można stosować wyłącznie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania na podstawie wydanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) zezwoleń lub pozwoleń na handel równoległy. Ich wykaz znajduje się w rejestrze udostępnionym na stronie internetowej MRiRW: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>.

Ministerstwo udostępnia również etykiety środków ochrony roślin na stronie <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/etykiety-srodkow-ochrony-roslin>. Dodatkową pomocą w wyborze preparatów jest wyszukiwarka środków ochrony roślin zamieszczona pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin>.

Środki ochrony roślin należy bezwarunkowo nabywać w punktach dystrybucji uprawnionych do prowadzenia w nich takiej działalności oraz nadzorowanych przez PIORiN. Rejestr przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania jest udostępniony na stronie internetowej PIORiN pod adresem: <http://piorin.gov.pl/srodki-ochrony-roslin/rejstry/>.

Pestycydów nie można kupować np. na rynku ze straganu, z bagażnika samochodu, z zagranicy oraz z nieznanych źródeł w internecie. Oferowane do sprzedaży pestycydy muszą być w oryginalnych i szczelnie zamkniętych opakowaniach zaopatrzonych w etykietę sporządzoną w języku polskim.

■ Uprawnieni do nabywania środków ochrony roślin

Do nabycia środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych oraz ich zastosowania są uprawnione wyłącznie osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia w jednym z następujących zakresów:

- stosowania środków ochrony roślin;
- doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin;
- integrowanej produkcji roślin lub innym dokumentem potwierdzającym takie kwalifikacje.

■ Informacje na etykiecie

Każdy producent rolny przed zastosowaniem środków ochrony roślin powinien zapoznać się z etykietą produktu. Sposób aplikacji musi być zgodny z jej zapisami. Pod żadnym pozorem nie można stosować tych środków na rośliny oraz agrofagi, które nie zostały wyszczególnione w etykiecie. Nie wolno również przekraczać wskazanych dawek i liczby dopuszczalnych zabiegów. Środki ochrony roślin muszą być stosowane wyłącznie na obszary i obiekty będące celem zabiegu, tj. podczas aplikacji nie mogą ulegać roznoszeniu.

■ Pozostałe wymogi

W myśl przepisów użytkowników profesjonalnych obowiązują również:

- zapisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 31 marca 2014 r. w sprawie warunków stosowania środków ochrony roślin, m.in. w zakresie zachowywania minimalnych odległości od określonych miejsc lub obiektów, a w szczególności zakazu stosowania pestycydów, jeżeli prędkość wiatru przekracza 4 m/s;
- wymóg stosowania do wykonywania zabiegu z zastosowaniem

Chemiczne środki ochrony roślin należy stosować rozważnie oraz w ostatniej kolejności, wykorzystując wszelkie inne dostępne działania i metody ochrony przed agrofagami

środków ochrony roślin sprzętu, który jest sprawny technicznie i skalibrowany, tak aby zapewnić prawidłową i precyzyjną aplikację pestycydów. Sprawność techniczna sprzętu do aplikacji środków ochrony roślin jest weryfikowana podczas okresowo przeprowadzanych badań (w przypadku opryskiwaczy polowych i sadowniczych co trzy lata). Pierwsze badanie nowego sprzętu należy przeprowadzić nie później niż po upływie pięciu lat od dnia jego nabycia. Kalibracji sprzętu musi dokonać samodzielnie jego użytkownik;

- obowiązek rejestracji każdego użycia środka ochrony roślin.

Użytkownik profesjonalny jest zobligowany do prowadzenia i przechowywania przez trzy lata dokumentacji zawierającej:

- ✓ nazwę środka ochrony roślin,
- ✓ czas zastosowania i zastosowaną dawkę,
- ✓ obszar lub powierzchnię bądź jednostkę masy ziarna,
- ✓ uprawy lub obiekty, na których zastosowano środek ochrony roślin,
- ✓ wskazanie sposobu realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin poprzez podanie co najmniej przyczyny wykonania zabiegu środkiem ochrony roślin.

■ Sankcje w przypadku nieprawidłowości

W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie stosowania środków ochrony roślin PIORiN stosuje sankcje karne wynikające z ustawy z 8 marca 2013 r. o *środkach ochrony roślin*, tj. nakłada mandaty, a w przypadku stwierdzenia rażącego naruszenia przepisów – może zostać wydana np. decyzja zakazująca stosowania środków ochrony roślin do czasu ukończenia szkolenia podstawowego.

W przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów przy stosowaniu środków ochrony roślin, które mogą mieć wpływ na przekroczenie norm pozostałości środków ochrony roślin, PIORiN informuje Państwową Inspekcję Sanitarną. Inspekcja prowadzi również współpracę z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – stwierdzone nieprawidłowości mogą mieć duży wpływ na wysokość wsparcia wypłacanego przez Agencję.

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
tel. 22 652 92 90

Zdjęcia: Michiel-, Anna-,
Pictrider.Stock.adobe.com

Import materiału siewnego z państw trzecich

Import materiału siewnego spoza Unii Europejskiej jest dopuszczony jedynie z niektórych państw oraz po spełnieniu wymagań dotyczących jakości i zdrowotności. Kto przywozi materiał siewny z państw trzecich niezgodnie z określonymi wymaganiami, naraża się na straty finansowe związane z kosztami zakupu i transportu materiału oraz w określonych wypadkach sankcją karną.

Materiał siewny roślin pochodzący z państw trzecich może być sprowadzony i dopuszczony do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli

został wyprodukowany i oceniony zgodnie z systemem inspekcji polowych w Unii Europejskiej oraz spełnia wymagania zdrowotnościowe.

Uznanie ważności inspekcji polowych upraw nasiennych i równoważności wyprodukowanego w państwach trzecich z materiałem siewnym wyprodukowanym

na terenie Unii Europejskiej oznacza, że możliwy jest import tak wyprodukowanego materiału siewnego. Uznanie takie dokonywane jest w drodze Decyzji Rady Parlamentu Europejskiego.

Aktualnie obowiązuje Decyzja Rady z 16 grudnia 2002 r. (2003/17/WE) w sprawie równoważności inspekcji polowych stosowanych w państwach trzecich w uprawach nasiennych roślin uprawnych oraz w sprawie równoważności materiału siewnego wyprodukowanego w państwach trzecich. Państwa trzecie, które posiadają równoważność dla materiału siewnego niektórych grup roślin rolniczych, to: Argentyna, Australia, Brazylia, Chile, Izrael, Kanada, Zjednoczone Królestwo, Maroko, Nowa Zelandia, Republika Mołdawii, Republika Południowej Afryki, Serbia, Stany Zjednoczone, Turcja, Ukraina, Urugwaj. Równoważność w odniesieniu do materiału szkółkarskiego została przyznana wyłącznie produkcji pochodzącej ze Zjednoczonego Królestwa.

Planując zakup materiału siewnego poza krajami Unii Europejskiej należy uwzględnić, że z państw trzecich, którym przyznano równoważność, importowany może być wyłącznie materiał siewny odmian wpisanych do krajowego rejestru, odpowiednich rejestrów innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich lub wspólnotowego katalogu lub rejestru państwa stowarzyszonego.

Jeśli zamierzasz sprowadzać nasiona do siewu albo rośliny do sadzenia z państw trzecich, jesteś zobowiązany:

- zarejestrować się w rejestrze podmiotów profesjonalnych oraz w przypadku zamiaru obrotu materiałem siewnym dokonać wpisu do ewidencji podmiotów; oba te rejestry prowadzi Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
- zgłosić przesyłkę do granicznej kontroli fitosanitarnej w systemie

Import materiału siewnego spoza krajów UE jest dopuszczony jedynie z niektórych państw oraz po spełnieniu wymagań dotyczących jakości i zdrowotności

TRACES NT, gdyż materiał ten objęty jest graniczną kontrolą fitosanitarną w miejscu wwozu.

Podczas kontroli, w punkcie wwozu na terytorium Unii Europejskiej, sprawdzone zostaną: świadectwo fitosanitarne, zgodność informacji zawartych w dokumencie CHED z innymi dokumentami dołączonymi do przesyłki oraz zdrowotności tego materiału. W trakcie kontroli mogą zostać pobrane próbki i przeprowadzone analizy laboratoryjne. Tylko materiały, które spełnią wymagania zdrowotności, zostaną dopuszczone do wwozu na terytorium Unii Europejskiej.

Wymogi jakościowe oraz weryfikacja dopuszczenia odmiany do obrotu na terytorium RP zostanie sprawdzona w miejscu docelowym. Jako sprowadzający materiał siewny z państw trzecich masz obowiązek zgłoszenia przywozu takiego materiału w terminie trzech dni od zakończenia odprawy celnej. Informację o imporcie właściwa jednostka terenowa Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa otrzyma również za pośrednictwem systemu informatycznego TRACES NT.

Podczas tej kontroli sprawdzone zostanie, czy:

- spełniony został warunek importu z państwa, którego system oceny polowej został uznany za równoważny z systemem unijnym;
- materiał spełnia wymogi jakościowe;
- importowana odmiana jest wpisana do odpowiednich rejestrów odmian;
- materiał jest zaopatrzony w wymagane dokumenty, takie jak certyfikat OECD, etykieta OECD oraz świadectwo ISTA lub świadectwo AOSA.

Jeżeli wszystkie kontrole przebiegły pozytywnie to materiał siewny może być wprowadzony do obrotu.

W przypadku stwierdzenia, że materiał siewny wyprodukowany w państwie trzecim i sprowadzony na teren Rzeczypospolitej Polskiej nie spełnia ww. wymagań, nie zostanie dopuszczony on do obrotu.

**Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa**
tel. 22 652 92 90

Zdjęcie: Fotolia

Lepsze warunki rozwoju winiarstwa dzięki nowym przepisom

Ustawa z 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich, opublikowana w Dzienniku Ustaw 5 stycznia 2022 r., to nowy akt prawny, którego celem jest kompleksowa regulacja zagadnień dotyczących wyrobu i rozlewu wyrobów winiarskich oraz organizacji rynku wina w Polsce. Przepisy zaczną obowiązywać 7 marca 2022 r., z wyjątkiem przepisu dotyczącego elektronicznego systemu obiegu dokumentów między instytucjami, który wejdzie w życie 6 lipca 2022 r.

Ustawa o wyrobach winiarskich (Dz.U. 2022, poz. 24) przejmie większość przepisów zawartych dotychczas w ustawie z 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina. Nowe regulacje dostosowują polskie prawo do przepisów Unii Europejskiej w zakresie wspólnej organizacji rynku wina.

Ustawa wprowadza następujące ułatwienia dla drobnych producentów wina:

- Podmioty wyrabiające do 100 tys. litrów wina rocznie będą mogły produkować wino z zakupionych winogron (w ilości do 50 proc.) pochodzących z upraw winorośli z obszaru województwa, w którym ma miejsce wyrób wina oraz powiatów sąsiadujących z tym województwem, bez konieczności uzyskiwania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich.
- Zniesione zostaną niektóre obowiązki zgłaszania czynności związanych z produkcją wina do instytucji kontrolnych.
- Zostanie w znacznym stopniu uproszczony dotychczasowy system certyfikacji wina rocznikowego i odmianowego.
- Wszystkich producentów wina będzie dotyczył obowiązek poinformowania Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) o produkcji wina

Zgodnie z nową ustawą o wyrobach winiarskich utworzona będzie ewidencja winnic, czyli wszystkich upraw winorośli w Polsce, z winogron których będą mogły być wyrabiane wina

w danym roku gospodarczym. Takie zgłoszenie będzie trzeba przekazać do 15 września.

- Dodatkowo utworzona będzie ewidencja winnic, czyli wszystkich upraw winorośli w Polsce, z winogron których będą mogły być wyrabiane wina.
- Będą wprowadzone usprawnienia w funkcjonowaniu rynku wina dzięki utworzeniu elektronicznego systemu obiegu dokumentów pomiędzy instytucjami kontrolnymi.
- W ustawie określone zostały ułatwienia dla podmiotów, które chcą rozpocząć produkcję lub rozlew wyrobów winiarskich. Przewidziano szereg usprawnień dla rejestracji tego typu działalności.

Przedsiębiorcy nie będą musieli ubiegać się o urzędowe dokumenty potwierdzające posiadanie przez nich niezbędnego wyposażenia technologicznego i laboratoryjnego w zakładzie.

- Zostaną uproszczone wymagania dotyczące uzyskiwania wpisu do rejestru przez producentów fermentowanych napojów winiarskich wyrabianych z surowców uzyskanych głównie we własnym gospodarstwie w ilości nie większej niż 100 tys. litrów rocznie. Taki producent, wytwarzający wysokojakościowe cydry, perry, wina owocowe lub miody pitne, będzie zwolniony z obowiązku posiadania składu dodatkowego.

Uproszczony zostanie dotychczasowy system certyfikacji wina rocznikowego i odmianowego

- Ułatwiona będzie również sprzedaż takich wyrobów oraz wina przez drobnych producentów, ponieważ zostanie zniesiony obowiązek posiadania zezwoleń na sprzedaż hurtową.
- Dużą zmianą jest powierzenie prowadzenia rejestru przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich Dyrektorowi Generalnemu KOWR. Na stronie internetowej tej instytucji będą udostępniane wzory

formularzy, co ułatwi wszystkim podmiotom procedurę rejestracji działalności.

- Ustawa wprowadza nowe definicje fermentowanych napojów winiarskich, np. cydr aromatyzowany, cydr lodowy, wino miodowe, a także podnosi wymagania jakościowe dla niektórych kategorii produktów. Takie zmiany pozwolą na rozwój możliwości produkcyjnych polskich producentów i lepsze dostosowanie się do wymagań rynku.

- Zmniejszone będą obciążenia administracyjne, a zwiększona konkurencyjność wyrobów winiarskich.

Wprowadzenie uproszczonych zasad działalności w zakresie wyrobu i rozlewu wyrobów winiarskich niewątpliwie przyczyni się do rozwoju winiarstwa w Polsce.

Departament Rynków Rolnych
MRiRW

tel. 22 623 18 45

Zdjęcia: Delphotostock-,
Cinematographer.Stock.adobe.com

Etykietowanie napojów alkoholowych

Wstępna ocena skutków planowanych zmian

W połowie 2021 r. Komisja Europejska opublikowała wstępną ocenę skutków planowanych zmian rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji o żywności w odniesieniu do etykietowania napojów alkoholowych. Komisja Europejska proponuje wprowadzenie obowiązku

podawania wykazu składników i informacji o wartości odżywczej na etykietach wszystkich napojów alkoholowych.

Celem przeprowadzonej przez Komisję Europejską (KE) oceny było poinformowanie wszystkich zainteresowanych stron o planach KE, aby umożliwić wypowiedzenie się na temat planowanej inicjatywy oraz

zapewnić efektywny udział w przyszłych konsultacjach. Inicjatywa jest skutkiem przyjęcia przez Komisję 3 lutego 2021 r. Europejskiego Planu Walki z Rakiem (*Europe's Beating Cancer Plan*), w którym jednym z obszarów działania w zakresie zrównoważonej profilaktyki nowotworów jest ograniczenie szkodliwego spożycia alkoholu.

Komisja proponuje wprowadzenie obowiązku podawania wykazu składników i informacji o wartości odżywczej na etykietach wszystkich napojów alkoholowych, tak jak w przypadku innych opakowanych środków spożywczych.

■ Przyczyny planowanych zmian

Europa ma najwyższy poziom konsumpcji alkoholu na świecie, a szkody powodowane przez alkohol stanowią główny problem zdrowia publicznego w UE. W 2016 r. nowotwory były główną

w rozporządzeniu nr 1169/2011. Zmiany te zostałyby włączone do trwającego już procesu legislacyjnego, który ma na celu harmonizację obowiązkowego oznaczania wartości odżywczej na froncie opakowania, rozszerzenie oznaczeń pochodzenia na niektóre produkty oraz zmianę przepisów UE dotyczących oznaczania daty. Według obowiązujących przepisów żywność opakowana musi być etykietowana m.in. wykazem składników i informacją o wartości odżywczej, jednakże z tego obowiązku są wy-

których nadmierne spożycie należy ograniczać w celu przeciwdziałania wynikającym z niego szkodom.

■ Problem braku jednolitych wymogów regulacyjnych

Ponieważ nie ma jednolitych wymogów regulacyjnych, opracowane przez różne sektory praktyki dobrowolnego etykietowania, mające na celu dostarczenie informacji ułatwiających konsumentom dokonywanie świadomych wyborów żywieniowych, doprowadziły do powstania rozdrobnionego krajobrazu w tym zakresie. Stwarza to nierówne warunki funkcjonowania dla podmiotów działających na rynku spożywczym, a także powoduje, że oczekiwania konsumentów są spełniane jedynie częściowo.

Warto zauważyć, że niektóre państwa członkowskie utrzymały lub przyjęły środki krajowe dotyczące wymogów w zakresie oznakowania wykazem składników napojów alkoholowych, niektóre z nich wprowadziły również przepisy wymagające oznaczania wartości odżywczej, w szczególności w odniesieniu do napojów alkoholowych.

W sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie obowiązkowego podawania wykazu składników i in-

formacji o wartości odżywczej na etykietach napojów alkoholowych (COM/2017/058 final) stwierdzono, że żadne obiektywne powody nie uzasadniają braku informacji dla konsumentów na temat składników i informacji o wartości odżywczej w napojach alkoholowych. Wobec wielu dobrowolnych inicjatyw branży, mających na celu dostarczenie konsumentom informacji

łączone napoje alkoholowe zawierające więcej niż 1,2 proc. objętości alkoholu.

W ocenie KE prowadzi to do obniżenia poziomu świadomości w zakresie zawartości i składu odżywczego napojów alkoholowych, utrudniając tym samym konsumentom podejmowanie świadomych wyborów w odniesieniu do kategorii produktów spożywczych,

Europa ma najwyższy poziom konsumpcji alkoholu na świecie, a szkody powodowane przez alkohol stanowią główny problem zdrowia publicznego w UE. Komisja spodziewa się, że ułatwienie dokonywania świadomych wyborów dzięki informacjom na temat składników i wartości odżywczej mogłoby potencjalnie zmniejszyć koszty publicznej opieki zdrowotnej, które wynikają z epidemii chorób niezakaźnych, takich jak nowotwory i otyłość, częściowo spowodowanych nadmiernym spożyciem alkoholu

przyczyną zgonów powiązanych ze spożyciem alkoholu (29 proc.), w drugiej kolejności marskość wątroby (20 proc.), następnie choroby układu krążenia (19 proc.) i urazy (18 proc.). Ponadto nadmierne spożycie alkoholu zwiększa ryzyko otyłości i powiązanych z nią innych chorób niezakaźnych.

Dlatego konieczne może okazać się wprowadzenie zmian

Według obecnie obowiązujących przepisów żywność opakowana musi być etykietowana m.in. wykazem składników i informacją o wartości odżywczej, jednakże z tego obowiązku są wyłączone napoje alkoholowe zawierające więcej niż 1,2 proc. objętości alkoholu

na temat składników i wartości odżywczej, KE zwróciła się o przyjęcie podejścia samoregulacyjnego.

Odpowiadając na tę prośbę, sektor piwa i napojów spirytusowych podjął kroki w kierunku samoregulacji, jednakże branża winiarska poparła podejście regulacyjne. Komisja wskazuje, że zbliżający się przegląd rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1308/2013 w sprawie wspólnej organizacji rynków rolnych może doprowadzić do wprowadzenia przepisów regulujących etykietowanie składników wina i informacji o wartości odżywczej. Dotyczy to również aromatyzowanych produktów sektora wina regulowanych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 251/2014 w sprawie *definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina*, które również jest przedmiotem przeglądu w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej.

■ Cele interwencji UE

Zmiana rozporządzenia nr 1169/2011 w wymienionych powyżej obszarach miałyby na celu:

- wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań państw członkowskich UE na rzecz ochrony i poprawy zdrowia ludzkiego (art. 168 TFUE);
- zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów (art. 169 TFUE);
- zapewnienie dalszej integracji rynku wewnętrznego zrównoważonych produktów żywnościowych (art. 114 TFUE).

Komisja ocenia, że działanie na poziomie UE będzie bardziej skuteczne w osiągnięciu głównych celów niż szereg indywidualnych działań państw członkowskich. Harmonizację wymogów dotyczących etykietowania w poszczególnych sektorach napojów alkoholowych (wina, aromatyzowane wyroby winiarskie, piwa, napoje spirytusowe i inne napoje alkoholowe)

zagwarantują konsumentom unijne przepisy, zmniejszając tym samym nierówności w dostępie do informacji dla obywateli w całej UE.

■ Warianty strategiczne

W kontekście oceny skutków, która ma zostać przeprowadzona w ramach przeglądu rozporządzenia nr 1169/2011, zostaną ocenione następujące warianty strategiczne w celu określenia wariantu, który najlepiej odpowiada na wyzwania i możliwości związane z osiągnięciem ogólnego celu inicjatywy:

- Wariant 0 – scenariusz podstawowy – pozostawienie w mocy obecnego wyłączenia zawartego w rozporządzeniu nr 1169/2011, stanowiącego, że napoje alkoholowe o zawartości alkoholu powyżej 1,2 proc. objętości nie muszą być opatrzone wykazem składników i informacją o wartości odżywczej. Wówczas podmioty działające na rynku spożywczym w dalszym ciągu mogą dobrowolnie podawać

wykaz składników i informację o wartości odżywczej na etykiecie napojów alkoholowych lub w inny sposób, a w przypadku podawania informacji o wartości odżywczej na etykiecie mogą ją ograniczyć do wartości energetycznej.

Pomimo że konsultacje w ramach przeglądu rozporządzenia nr 1308/2011 i rozporządzenia nr 251/2014 nie zostały jeszcze zakończone, na obecnym etapie można oczekiwać, że w przypadku wina i aromatyzowanych produktów sektora wina w zmienionym rozporządzeniu obowiązkowe byłoby podawanie wykazu składników i informacji o wartości odżywczej. Informacje te byłyby podawane albo na etykiecie, albo poza etykietą, z wyjątkiem wartości energetycznej, która musiałaby być podawana na etykiecie.

- Wariant 1 – uchylenie obecnego wyłączenia na mocy rozporządzenia nr 1159/2011 i wprowadzenie wymogu obowiązkowego podawania wykazu składników i informacji o wartości odżywczej w odniesieniu do wszystkich napojów alkoholowych. Niektóre wskazania mogłyby być podawane poza etykietą.

- Wariant 2 – uchylenie obecnego wyłączenia na mocy rozporządzenia nr 1159/2011 i wprowadzenie wymogu obowiązkowego podawania wykazu składników i informacji o wartości odżywczej w odniesieniu do wszystkich napojów alkoholowych. Informacje te musiałyby być podane na etykiecie.

■ Wstępna ocena spodziewanych skutków

Komisja spodziewa się, że ułatwienie dokonywania świadomych wyborów dzięki informacjom na temat składników i wartości odżywczej mogłoby potencjalnie zmniejszyć koszty publicznej opieki zdrowotnej, które wynikają z epidemii chorób niezakaźnych, takich jak nowotwory i otyłość, częściowo

spowodowanych nadmiernym spożyciem alkoholu.

Harmonizacja wymogów dotyczących etykietowania wszystkich napojów alkoholowych zapewniłaby równe szanse podmiotom działającym na rynku spożywczym we wszystkich sektorach, ponieważ do wszystkich napojów alkoholowych miałyby zastosowanie te same przepisy.

Komisja wskazuje, że zharmonizowane przepisy dotyczące napojów alkoholowych zmniejszyłyby rozdrobnienie rynku i ułatwiłyby funkcjonowanie jednolitego rynku. Możliwość stosowania tych samych przepisów w zakresie etykietowania w całej UE mogłaby również stanowić duży potencjał gospodarczy dla podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze. Harmonizacja ułatwiłaby egzekwowanie przepisów przez właściwe organy krajowe i przyczyniłaby się do zapewnienia równych warunków konkurencji dla produktów żywnościowych wytwarzanych w UE i importowanych, co z kolei zwiększyłoby konkurencyjność przemysłu UE.

- Jeśli chodzi o spodziewane koszty, KE wskazuje, że wdrożenie wymogów dotyczących etykietowania prawdopodobnie spowoduje jednorazowy koszt dla podmiotów gospodarczych. Podjęcie tych środków na poziomie UE mogłoby jednak zmniejszyć obciążenia administracyjne dla podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze, działających na kilku rynkach krajowych i zapewnić równe szanse wszystkim podmiotom. Ponadto niektóre koszty aktualizacji etykiet zostałyby ograniczone dzięki stopniowemu wycofywaniu ich w normalnym cyklu życia etykiety, za pomocą przepisów przejściowych.

■ Prawdopodobne skutki społeczne

Komisja ocenia, że lepsze informowanie konsumentów o składnikach

i wartości odżywczej napojów alkoholowych dzięki zharmonizowanym przepisom ułatwi im dokonywanie świadomych wyborów. To z kolei może przyczynić się do ograniczenia szkodliwego spożycia alkoholu z korzyścią dla zdrowia publicznego.

We wstępnej ocenie skutków wykorzystano wyniki szeroko zakrojonych badań i zgromadzone do tej pory dowody, dotyczące etykietowania napojów alkoholowych. Natomiast w ramach specjalnego badania obejmującego cały przegląd rozporządzenia nr 1169/2011, w tym etykietowanie napojów alkoholowych, zgromadzone zostaną dalsze dowody dotyczące skutków gospodarczych i społecznych, które mogą przynieść wyżej opisane warianty postępowania.

■ Konsultacje KE

Komisja zapewnia, że zasięgnie opinii wszystkich zainteresowanych stron w drodze konsultacji publicznych i ukierunkowanych konsultacji, aby zebrać poglądy i informacje zwrotne w celu dalszego rozwoju i dopracowania inicjatywy. Po zakończeniu tych wszystkich działań, KE opublikuje sprawozdanie podsumowujące ich wyniki. Termin przyjęcia nowych przepisów oszacowano wstępnie na czwarty kwartał 2022 r.

Warto zaznaczyć jednak, że wstępna ocena skutków planowanych zmian ma charakter informacyjny i nie przesądza o decyzji Komisji czy inicjatywa ta będzie kontynuowana, ani o jej ostatecznej treści. Wszystkie elementy inicjatywy, opisane w ocenie skutków, mogą ulec zmianie.

Główny Inspektorat
Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych
tel. 22 623 29 00

Zdjęcia: New Africa-,
Robert Kneschke, Stock.adobe.com

Internet w zarządzaniu gospodarstwem rolnym

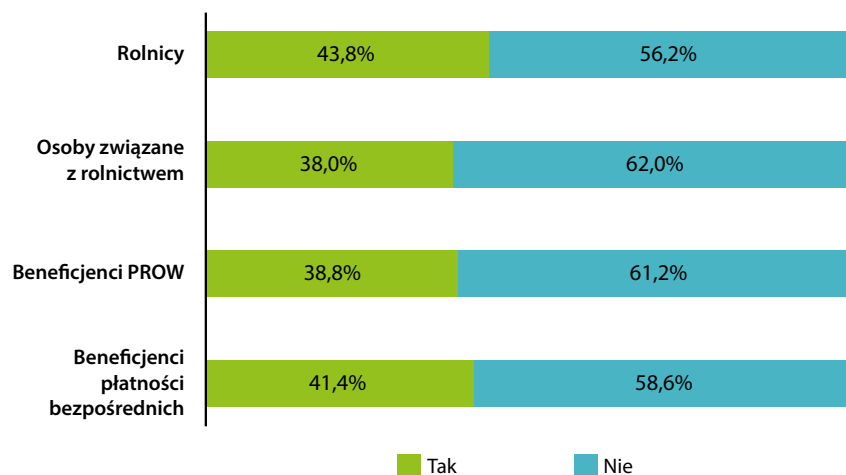
Na podstawie wyników badania *Polska wieś i rolnictwo 2021* wykazano, że rolnicy coraz chętniej korzystają z internetu w celu zarządzania gospodarstwem rolnym. Przez pandemię COVID-19 dostęp do internetu okazał się kluczowy, np. w celu uzyskiwania informacji o prowadzonych naborach w zakresie PROW 2014–2020 czy aktualnościach związanych z tematyką rolniczą.

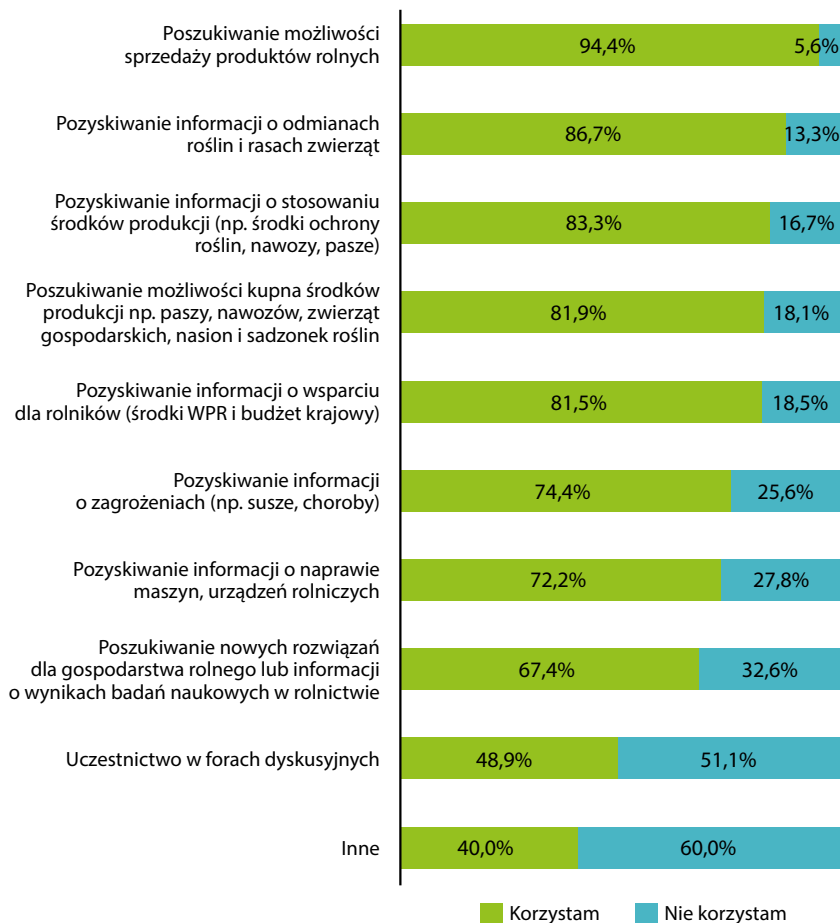
W przeprowadzonym jesienią 2021 r. badaniu *Polska wieś i rolnictwo 2021* prawie połowa rolników (43,8 proc.) wskazała, że korzysta z internetu jako źródła informacji przydatnych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym.

Rolnicy najczęściej wyszukują w internecie informacji o możliwości sprzedaży produktów rolnych. Wynika to m.in. z faktu, że coraz większą popularnością cieszy się sprzedaż produktów rolno-spożywczych za pośrednictwem internetu (tzw. e-commerce). Dotyczy to zarówno zakupów żywności, jak i środków do produkcji rolniczej przez rolników.

Wykres 1. Odpowiedzi udzielone w trakcie realizacji badania *Polska wieś i rolnictwo 2021* na pytanie: „Czy korzysta Pan(i) z internetu jako źródła informacji przydatnych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym?”

Wykres 2. Odpowiedzi udzielone w trakcie realizacji badania *Polska wieś i rolnictwo 2021* na pytanie: „W jakim zakresie korzysta Pan(i) z internetu w zarządzaniu gospodarstwem rolnym?”*

* Na pytanie odpowiadali tylko ci rolnicy, którzy deklarowali, że korzystają z internetu jako źródła informacji przydatnych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym (N = 270).

Według osób biorących udział w opisywanym badaniu internet stanowi również źródło informacji nt. odmian roślin i ras zwierząt, stosowania środków produkcji (np. środków ochrony roślin, nawozów, pasz) czy wsparcia dla rolników ze środków krajowych i Wspólnej Polityki Rolnej.

Przez wprowadzone w wyniku pandemii ograniczenia w funkcjonowaniu instytucji współpracujących na co dzień z rolnikami (polegające na ograniczeniu kontaktów osobistych), rolnicy korzystali w większym niż dotychczas zakresie z możliwości kontaktu elektronicznego z pracownikami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Więcej informacji o wynikach ogólnopolskiego badania *Polska wieś i rolnictwo 2021* można znaleźć pod adresem <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/polska-wies-i-rolnictwo>.

Departament Strategii i Rozwoju
MRiRW

tel. 22 623 21 20

Zdjęcie: Prostock-studio.Stock.adobe.com

Kolejny konkurs dla partnerów KSOW

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi 12 stycznia 2022 r. już po raz szósty ogłosił konkurs dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) na realizację projektów dotyczących wymiany oraz upowszechniania wiedzy i doświadczeń w zakresie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi ogłosił konkurs nr 6/2022 jako Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014–2020.

■ Uczestnicy i budżet konkursu

Konkurs jest skierowany do wszystkich, którzy chcą działać na rzecz

rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich oraz będą zarejestrowani w bazie partnerów KSOW w dniu zgłoszenia swojego projektu. Mogą to być m.in. stowarzyszenia, fundacje, koła gospodyń wiejskich, jednostki samorządowe, instytuty badawcze lub naukowe, uczelnie, jednostki doradztwa rolniczego,

przedsiębiorstwa, jak również osoby fizyczne.

Na projekty przeznaczono ponad 36,8 mln zł, z czego w samorządach województw 12,8 mln zł (tylko na 2022 r.), a w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR) 24 mln zł – po 12 mln zł na 2022 i 2023 r.

Kolejny, szósty już konkurs dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich jest skierowany do wszystkich, którzy chcą działać na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich oraz będą zarejestrowani w bazie partnerów KSOW w dniu zgłoszenia swojego projektu

■ Tematyka

Projekty powinny dotyczyć wymiany oraz upowszechniania wiedzy i doświadczeń w zakresie siedmiu tematów:

- klimatu, środowiska i biogospodarki, w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii w rolnictwie, gospodarki w obiegu zamkniętym;
- przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz poprawy sytuacji rolnika w łańcuchu dostaw;
- tradycji i dziedzictwa kulturowego wsi – ginących zawodów, lokalnego rękodzieła i produktów lokalnych;
- rozwoju lokalnego, w tym inteligentnych wiosek, działalności kół gospodyń wiejskich jako szansy na wykorzystanie potencjału kobiet dla rozwoju lokalnej społeczności;
- nowoczesnych i innowacyjnych rozwiązań oraz dobrych praktyk w rolnictwie i na obszarach wiejskich;
- ograniczania strat i marnotrawstwa w łańcuchu dostaw żywności;
- zarządzania wodami opadowymi, w tym małej retencji i oszczędnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

■ Zasady udziału

Wnioski zawierające opis projektu można składać od 14 do 28 lutego br. do CDR (realizowane na poziomie krajowym – projekt obejmujący zasięgiem grupę docelową z co najmniej czterech województw) i 16 urzędów marszałkowskich (realizowane na poziomie regionalnym – projekt obejmujący zasięgiem grupę docelową z maksymalnie trzech województw).

Projekt musi m.in.:

- dotyczyć ww. tematyki;
- być zgodny z celem i działaniem KSOW;
- wpisywać się w priorytet PROW;
- mieć prawidłowo zidentyfikowaną grupę docelową, do której jej adresowany;
- mieć formę realizacji adekwatną do celu operacji, zakresu i jej przewidywanych efektów.

Z partnerami KSOW, których projekty zostaną wybrane, CDR oraz województwa zawierają umowy na ich realizację.

Projekty mogą być realizowane w formie np. szkolenia, konferencji, wyjazdu studyjnego w kraju, stoiska na targach lub wystawie w kraju, publikacji, filmu lub spotu w telewizji i internecie.

Realizację projektu partner KSOW finansuje z własnych środków, które

są mu zwracane ze środków pomocy technicznej PROW 2014–2020 w formie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowalnych.

Projekty mogą być realizowane jako jednoroczne albo dwuletnie. Realizacja pierwszych kończy się 31 października br., a drugich – 31 października 2023 r. Do CDR składa się oba rodzaje projektów, a do samorządów województw (wnioski przyjmują urzędy marszałkowskie) tylko jednoroczne.

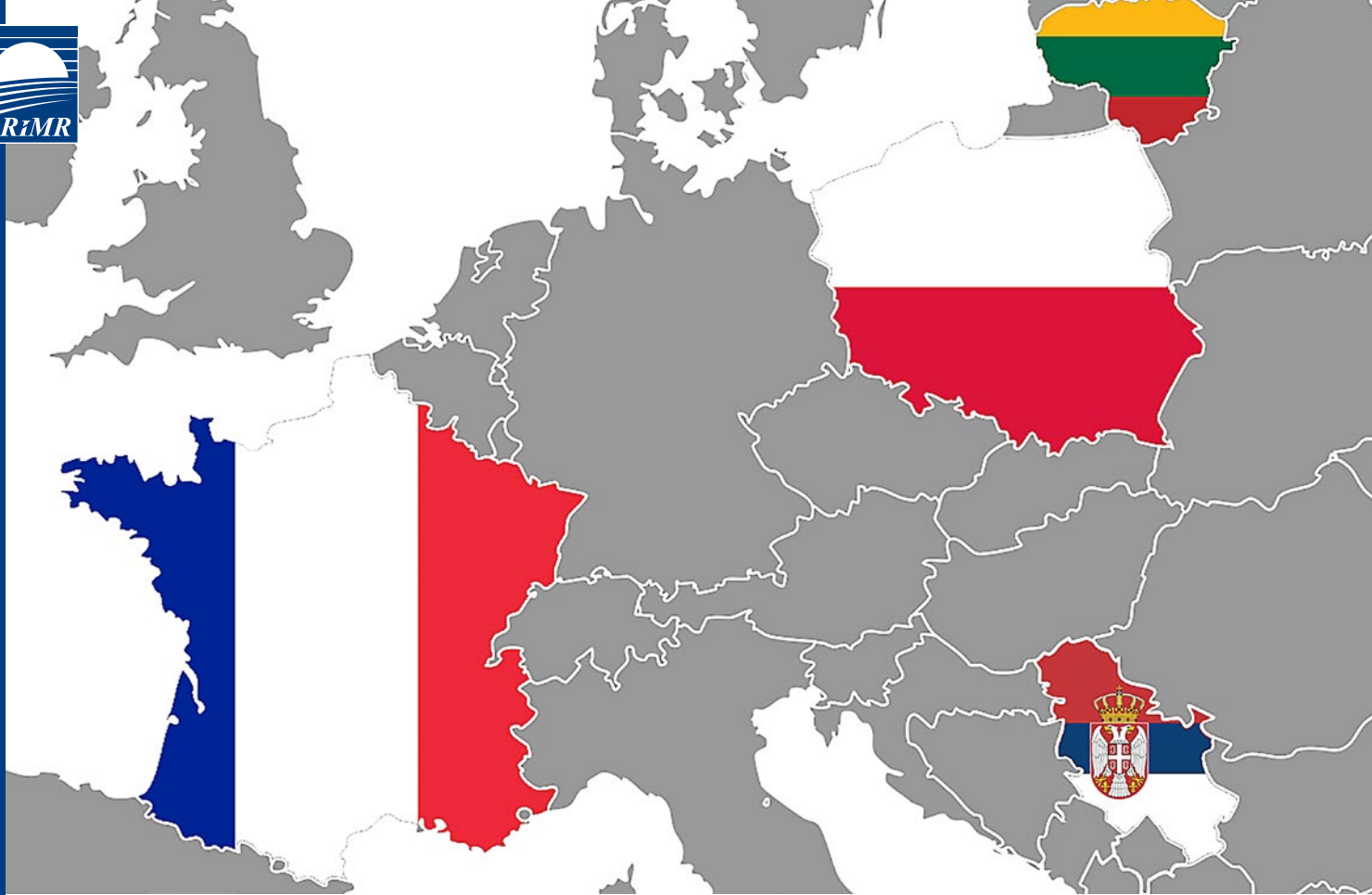
■ Szczegóły

Szczegółowe informacje na temat konkursu można znaleźć w internecie na stronach: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, KSOW, CDR oraz danego urzędu marszałkowskiego. Przed rozpoczęciem naboru wniosków przeprowadzone zostały konsultacje dla zainteresowanych udziałem w konkursie, organizowane przez CDR i urzędy marszałkowskie w poszczególnych województwach. Informacje na ten temat zamieszczono na portalu KSOW.

Departament Pomocy Technicznej
i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 16 37

Zdjęcie: Grzej.Stock.adobe.com

ARiMR wraz z Litwinami i Francuzami wygrała unijny projekt dla Serbii

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jako lider projektu w konsorcjum z rolniczymi instytucjami z Litwy i Francji, wygrała rywalizację w unijnym konkursie twinningowym dla Serbii. Konkurentem było konsorcjum złożone z agencji płatniczych Austrii, Włoch i Węgier.

Współpraca bliźniacza (ang. twinning) to program finansowany przez Komisję Europejską, dzięki któremu państwa kandydujące do Unii Europejskiej mogą otrzymać merytoryczną pomoc od krajów będących już członkami UE. Projekty twinningowe są w głównej mierze realizowane poprzez przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń oraz wizyty studyjne.

13 stycznia br. odbyły się przesłuchania przed przedstawicielami Komisji Europejskiej oraz Serbii dwóch rywalizujących konsorcjów. Po analizie podjęta została decyzja, że Serbowie będą czerpali doświadczenia od Polaków, Litwinów i Francuzów. A dokładnie – od ekspertów z ARiMR, rolniczych agencji płatniczych Litwy i Francji oraz ministerstw rolnictwa tych dwóch krajów.

W ramach projektu trwającego dwa lata Serbowie mają otrzymać kompleksową wiedzę o funkcjonowaniu rynków rolnych w Unii Europejskiej, potrzebnych do ich organizacji w Serbii regulacji prawnych czy rozwiązań administracyjnych. Komisja Europejska przeznaczyła na to 1,8 mln euro. Rozpoczęcie realizacji projektu planowane jest na kwiecień 2022 r.

Nie po raz pierwszy ARiMR dzieli się swoimi doświadczeniami oraz wiedzą zdobytymi w trakcie osiemnastu lat członkostwa w UE. Agencja brała do tej pory udział w pięciu twinningach: po dwa razy na rzecz Mołdawii i Azerbejdżanu, a raz na rzecz Chorwacji. Eksperti ARiMR

uczestniczyli również w projekcie na rzecz Rumunii.

Nowy projekt, który realizowała będzie ARiMR, wpisuje w rosnącą w ostatnich latach aktywność Polski w regionie Bałkanów Zachodnich. Zaangażowanie to ma zarówno charakter polityczny, czego przejawem było m.in. przewodnictwo RP w Procesie Berlińskim w 2019 r., jak i techniczny, obejmujący praktyczne wsparcie dla państw regionu w zakresie integracji europejskiej, polegające na przekazywaniu, przy wsparciu koordynacyjnej roli Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, własnych doświadczeń transformacji systemowej oraz okresu przed- i poakcesyjnego. Projekt ARiMR będzie

drugim w ostatnich latach tak dużym projektem twinningowym realizowanym przez polskie instytucje w Serbii. We wrześniu 2021 r. miała miejsce inauguracja wspólnego projektu UOKiK z partnerami z Niemiec i Słowacji, poświęconego wzmocnieniu miejscowego systemu ochrony konsumentów. Serbia pozostaje też największym partnerem rozwojowym Polski w regionie. W 2021 r. ze środków finansowych polskiej pomocy rozwojowej zrealizowano w Serbii sześć projektów w obszarach: ochrony zdrowia, edukacji oraz ochrony środowiska. W roku bieżącym dzięki decyzji Prezesa Rady Ministrów na pomoc rozwojową dla regionu Bałkanów Zachodnich

przekazane zostanie dodatkowo 3 mln zł. W listopadzie 2021 r., w ramach wspólnej walki z pandemią COVID-19, strona polska przekazała państwu Bałkanów Zachodnich w sumie ponad 700 tys. szczepionek przeciwko koronawirusowi. Studenci z państw Bałkanów Zachodnich biorą z kolei udział w programie stypendialnym im. S. Banacha, a Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP już po raz kolejny ufundowało stypendia dla studentów z regionu na studia w Kolegium Europejskim w Natolinie.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: archiwum ARiMR

Dopłaty za 2021 r.

16,4 mld zł na kontach rolników

Do połowy lutego 2022 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaciła rolnikom 13,3 mld zł z tytułu dopłat bezpośrednich i 2,7 mld zł w ramach płatności obszarowych z PROW za 2021 r.

W ubiegłym roku wnioski o dopłaty bezpośrednie złożyło ok. 1,3 mln rolników, a koperta finansowa przeznaczona na ich realizację wynosi 15,63 mld zł. Natomiast cały budżet na płatności obszarowe za 2021 r. to nieco ponad 3 mld zł. Od 18 października do 30 listopada 2021 r. wypłacane były zaliczki. W tym okresie do 1,21 mln rolników trafiły dopłaty bezpośrednie w kwocie ok. 9,88 mld zł, a ponad 858 tys. otrzymało 2,21 mld zł w postaci płatności obszarowych z PROW. 1 grudnia 2021 r. rozpoczął się

proces przekazywania płatności końcowych. Jest na to czas do 30 czerwca 2022 r.

ARiMR prosi, aby oczekujący na wypłaty sprawdzili, czy Agencja posiada właściwe dane dotyczące numerów ich kont. Jeżeli okażą się one nieaktualne, pieniądze nie będą mogły być przekazane. Wszelkie zmiany dotyczące rachunku należy zgłaszać w biurach powiatowych Agencji.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: Andrzej.Stock.adobe.com

W ubiegłym roku wnioski o dopłaty bezpośrednie złożyło ok. 1,3 mln rolników

Pomoc dla hodowców świń ze stref ASF

ARiMR przyjmuje wnioski

Producenci trzody chlewnej z terenów objętych ASF, którzy osiągnęli niższe dochody z powodu afrykańskiego pomoru świń, mogą do 28 lutego 2022 r. ubiegać się w ARiMR o wsparcie finansowe. Hodowcy świń z obszarów dotkniętych ASF mogą także skorzystać z innej formy pomocy, którą ponownie uruchomiła Agencja – nieoprocentowanych pożyczek na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych.

Producenci trzody chlewnej z terenów objętych ASF, którzy osiągnęli niższe dochody z powodu afrykańskiego pomoru świń, mogą do 28 lutego 2022 r. ubiegać się w ARiMR o wsparcie finansowe

Pierwsza forma pomocy jest udzielana na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanej przez producenta świń ze sprzedaży tych zwierząt z siedzib stada producenta, utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem ASF w okresie obejmującym sprzedaż świń w danym kwartale, począwszy od IV kwartału 2020 r. do końca IV kwartału 2021 r.

Wniosek można złożyć w biurze powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta trzody chlewnej, nadać w placówce

Poczty Polskiej lub wysłać za pośrednictwem platformy ePUAP.

Do wniosku trzeba dołączyć m.in. kopie faktur lub faktur RR lub innych dowodów księgowych potwierdzających uzyskane dochody za okres niezbędny do obliczenia kwoty pomocy oraz kopie umów, jeżeli na ich podstawie została dokonana sprzedaż zwierząt.

Tegoroczny nabór wniosków, który potrwa do 28 lutego, jest kontynuacją pomocy udzielanej w ubiegłym roku. Producenci trzody chlewnej poszkodowani przez ASF złożyli w 2021 r. blisko 8 tys. wniosków. Dla porównania

w 2020 r. było ich ponad 800. Pula środków przeznaczona w 2021 r. na ten rodzaj wsparcia wynosiła 233 mln zł i cała ta kwota została rozdysponowana.

Zajmujący się hodowlą świń na obszarach z ograniczeniami wprowadzonymi w związku z ASF mogą też ubiegać się w ARiMR o udzielanie nieoprocentowanej pożyczki na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych.

Wysokość pożyczki uzależniona jest od kwoty zobowiązań cywilnoprawnych, liczby stad oraz średniorocznej liczby świń utrzymywanej w 2018 r. w danym stadzie, a także wysokości dostępnego limitu pomocy *de minimis*.

Kwota pożyczki nie może wynosić więcej niż:

- 50 000 zł na siedzibę stada, w której w 2018 r. było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;
- 100 000 zł na siedzibę stada, w której w 2018 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;
- 300 000 zł na siedzibę stada, w której w 2018 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;
- 500 000 zł na siedzibę stada, w której w 2018 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
- 1 000 000 zł na siedzibę stada, w której w 2018 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Pożyczka jest nieoprocentowana, a ARiMR nie pobiera prowizji za jej udzielenie. Spłata pożyczki następuje w ratach miesięcznych albo kwartalnych w terminach i kwotach określonych

w harmonogramie spłaty, stanowiącym załącznik do zawieranej pomiędzy Agencją a pożyczkobiorcą umowy. Maksymalny okres spłaty pożyczki to 10 lat.

Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym. Dokumenty

należy składać w biurach powiatowych ARiMR właściwych ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń.

Pomoc w formie nieoprocentowanych pożyczek na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych została

uruchomiona przez ARiMR w 2017 r. Dotychczas udzielono 753 pożyczek na blisko 142,08 mln zł.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: Fotolia

Nawet 500 tys. zł wsparcia dla rolników utrzymujących lochy i prosięta

Rolnicy utrzymujący w swoich gospodarstwach lochy i produkujący prosięta, którzy zagrożeni są utratą płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi epidemią COVID-19, mogą składać do 29 kwietnia 2022 r. w ARiMR wnioski o wsparcie.

O pomoc może ubiegać się producent świń:

- któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- będący mikro-, małym albo średnim przedsiębiorstwem;
- któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi epidemią COVID-19;
- który w dniu 15 listopada 2021 r. prowadził gospodarstwo, w którym były utrzymywane świnię;

- który zgłosił ARiMR do dnia 15 kwietnia 2022 r. oznakowanie świń urodzonych w jego gospodarstwie (urodzonych łącznie we wszystkich siedzibach stada wchodzących w skład gospodarstwa) od 15 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r.

Wysokość wsparcia wynosi 1000 zł do każdych 10 sztuk świń (prosiąt), jednak nie więcej niż 500 tys. zł dla jednego producenta trzody chlewnej.

Producent świń może złożyć więcej niż jeden wniosek dotyczący świń urodzonych w jego gospodarstwie w terminie od

15 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r., których oznakowanie zostało zgłoszone Agencji do 15 kwietnia 2022 r., przy czym o pomoc do danej sztuki można wnioskować tylko jeden raz.

Hodowca może wnioskować o pomoc do pełnej liczby 10 urodzonych prosiąt lub wielokrotności tej liczby. Dla przykładu: *jeżeli na dzień sporządzania wniosku w gospodarstwie urodziło się np. 26 świń, to dany wniosek może dotyczyć tylko 20. Pozostałe sześć prosiąt będzie mogło zostać ujęte w kolejnym wniosku, jeżeli w gospodarstwie w wymaganym terminie zostaną oznakowane i zgłoszone (urodzą się) dodatkowo co najmniej cztery świnię.*

Wzór wniosku wraz z instrukcją jego wypełniania dostępny jest na stronie internetowej ARiMR.

Wnioski przyjmują biura powiatowe Agencji właściwe ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta świń w terminie od 15 lutego do 29 kwietnia 2022 r. Można je złożyć osobiście, przesłać za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP lub nadać przesyłką rejestrowaną w placówce Poczty Polskiej. O terminowości złożenia wniosku decyduje data jego wpływu do biura powiatowego.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: Fotolia

Wsparcie rynku produktów pszczelich

Podsumowanie sezonu 2020/2021

Miód jest cenionym produktem konsumpcyjnym, a wyroby pszczelarskie mają szerokie zastosowanie w przemyśle spożywczym, kosmetycznym oraz farmaceutycznym. Miody i produkty pszczele wytwarzane w Polsce odznaczają się wysoką jakością. Do rozwoju pszczelarstwa w Polsce przyczynia się w dużym stopniu realizowany przez KOWR mechanizm WPR *Wsparcie rynku produktów pszczelich*.

Jednym z wymiernych efektów realizacji tego mechanizmu jest zwiększająca się liczba rodzin pszczelich. Wzrost populacji pszczół w Polsce, oprócz aspektu środowiskowego i ekonomicznego, ma duże znaczenie w kontekście wizji przyszłości Unii Europejskiej po 2021 r., w tym dotyczącej rolnictwa oraz rozwoju obszarów wiejskich.

■ Dlaczego wsparcie sektora pszczelarskiego jest tak istotne?

Pamiętajmy, że pszczoły biorą udział w zapylaniu blisko 70 proc. gatunków roślin, co stanowi 90 proc. światowego pożywienia, a w kraju ich rola jako zapylaczy dla całego ekosystemu jest niezastępowalna i szacowana na poziomie 4,5 mld zł. Bez pszczół nie byłoby życia.

■ Wsparcie branży pszczelarskiej w UE

Branża pszczelarska w UE jako ważny element Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) jest wspierana od 1997 r., a dofinansowywanie przez Komisję Europejską (KE) działań państw członkowskich na rynku produktów pszczelich jest podyktowane potrzebami:

- rozwoju terenów wiejskich;
- ujednoczenia warunków produkcji i zbytu produktów pszczelich;
- utrzymania równowagi ekologicznej;
- zapobiegania rozdrobnieniu produkcji i handlu miodem;
- zwalczania choroby pszczół (warrozy);

- równoważenia popytu na miód z jego podażą.

■ Wsparcie branży pszczelar- skiej w Polsce

W Polsce sektor pszczelar-
ski jest wspierany od 2004 r. m.in. przez
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rol-
nictwa (KOWR), a wcześniej przez
Agencję Rynku Rolnego (ARR),
poprzez realizację zatwierdza-
nego przez KE na trzyletnią per-
spektywę Krajowego Programu
Wsparcia Pszczelarstwa (KPWP).
Zasięg tej pomocy jest ogrom-
ny – corocznie środki pochodzą-
ce z programu trafiają do kilku-
dziesięciu tysięcy pszczelarzy,
reprezentowanych przez około
sto organizacji pszczelarskich.
Wspomniane organizacje są bar-
dzo ważnym ogniwem w całym
procesie: z uwagi na wykwalifiko-
wane zasoby kadrowe pomagają
pszczelarzom, ułatwiając im tym

samym uczestnictwo w mechani-
zmie i otrzymanie pomocy.

Warto zauważyć, iż od począt-
ku funkcjonowania programu
do rodzimych pszczelarzy trafiły
środki finansowe w kwocie niemal
350 mln zł, co pozwoliło na istotne
unowocześnienie i zmodernizowa-
nie krajowych pasiek.

■ Zasady funkcjonowania Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa

Krajowy Program Wsparcia Pszcze-
larstwa jest finansowany w 50 proc.
ze środków unijnych i w 50 proc.
z budżetu krajowego. Refundacji
podlegają całkowite lub częściowe
(w zależności od kierunku wsparcia)
koszty netto poniesione na realiza-
cję działań określonych w KPWP
przez podmioty uprawnione, tj.
związki pszczelar-
skie, stowarzysze-
nia pszczelarzy, zrzeszenia pszcze-
larzy, spółdzielnie pszczelar-
skie,

grupy producentów rolnych (w za-
kresie działalności pszczelar-
skiej) oraz organizacje producentów.
Końcowymi odbiorcami wsparcia
rynku produktów pszczelich są go-
spodarstwa pasieczne posiadające
weterynaryjny numer identyfikacyj-
ny lub pasieki wpisane do rejestrów
prowadzonych przez powiatowych
lekarzy weterynarii.

Dofinansowaniem mogą być
objęte następujące działania:

- przeprowadzanie szkoleń i kon-
ferencji;

Pszczoły biorą udział w zapyłaniu blisko 70 proc.
gatunków roślin, co stanowi 90 proc. światowego
pożywienia, a w kraju ich rola, jako zapyłaczy
dla całego ekosystemu jest niezastępowalna
i szacowana na poziomie 4,5 mld zł.
Bez pszczół nie byłoby życia

Działanie	Przyznane kwoty refundacji [zł]	Liczba podpisanych umów	Przyznane w umowach kwoty refundacji po zwiększeniu środków i aneksach [zł]	Liczba obsłużonych i wypłaconych wniosków o refundację	Wypłacona kwota refundacji [euro]	Wypłacona kwota refundacji [zł]	Procent wykorzystania środków
Szkolenia	954 040,08	44	981 907,94	17	38 133,41	173 876,99	18%
Zakup leków do zwalczania warrozy	10 479 854,11	97	14 708 665,04	92	2 820 968,96	12 862 772,10	87%
Zakup urządzeń do prowadzenia gospodarki wędrowniej	1 613 904,48	71	2 234 839,93	66	319 330,55	1 456 051,71	65%
Analiza jakości miodu	248 987,52	35	363 055,26	26	45 440,61	207 195,61	57%
Zakup pszczoł	6 744 092,69	92	8 114 805,70	90	1 321 617,13	6 026 177,55	74%
Zakup sprzętu pszczelarskiego	15 823 238,09	95	19 204 826,20	93	3 408 342,57	15 541 019,63	81%
Razem	35 864 116,97	434	45 608 100,07	384	7 953 833,23	36 267 093,59	80%

- zakup sprzętu pszczelarskiego;
- zakup pszczoł;
- wykonanie analiz jakości miodu;
- zakup leków do zwalczania warrozy;
- wsparcie naukowo-badawcze (od sezonu 2021/2022).

■ Sezon 2020/2021 – inny niż poprzednie

W sezonie tym pula środków do rozdysponowania była najwyższa w historii programu i wynosiła 46 mln zł. W czerwcu 2021 r., a więc niemal w końcówce sezonu, decyzją KE Polska otrzymała dodatkowe fundusze w wysokości ok. 10 mln zł. Zrealizowanie programu wymagało niezwykłego zaangażowania zarówno pracowników rozpatrujących projekty, jak i organizacji pszczelarskich oraz samych pszczelarzy, aby w jak największym

stopniu zagospodarować środki z KPWP. Wszystkie zakupy musiały być dokonane w okresie pozwalającym na złożenie wniosków o płatność wraz z fakturami dokumentującymi poniesione wydatki do końca lipca, natomiast już na początku października KOWR przekazał do agencji płatniczej listy płatności, a następnie środki zostały rozdysponowane na konta podmiotów uprawnionych.

W tym miejscu nie sposób nie wspomnieć o skutkach pandemii COVID-19, która także znacząco utrudniła wykonanie programu. Najtrudniejszym przedsięwzięciem było przeprowadzanie szkoleń wśród pszczelarzy z uwagi na brak możliwości ich realizacji w trybie stacjonarnym, co spowodowało, że związki pszczelarskie w dużej mierze rezygnowały z ich organizacji.

W sezonie 2020/2021 do KOWR zostały złożone 444 projekty, a wniosków o refundację, m.in. z wymienionych powodów, wpłynęło jedynie 387. Niestety nie wszystkim w tym roku udało się zrealizować plany zakupowe, szkoleniowe lub w inny sposób modernizujące

pasieki. Finalnie dla 384 wniosków dokonano wypłat w wysokości 36,3 mln zł, co stanowi najwyższą wydatkowaną kwotę w historii programu w kraju.

To był trudny sezon ze względu na trwającą pandemię i wynikające z niej ograniczenia, ale trzeba też dostrzec jego pozytywne aspekty: potrzeby i problemy branży pszczelarskiej są coraz bardziej dostrzegane. Świadczyć o tym może istotnie zwiększająca się w ostatnich latach pula środków na ten ważny sektor polskiego rolnictwa.

Departament Interwencji
Rynkowych
KOWR
tel. 22 376 71 09

Zdjęcia: Jchizhe-, Darios.Stock.adobe.com

Konkursy dla dzieci

Zaproszenie do udziału

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego serdecznie zaprasza dzieci z terenów wiejskich do udziału w dwóch konkursach: XII Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym dla Dzieci *Bezpiecznie na wsi mamy, bo ryzyko upadków znamy* oraz III Ogólnopolskim Konkursie dla Dzieci na Rymowanek o Bezpieczeństwie w Gospodarstwie Rolnym pod hasłem *Bezpiecznie na wsi mamy, bo ryzyko upadków znamy*.

■ Konkurs plastyczny – zasady

Zadanie konkursowe w XII Ogólnopolskim Konkursie dla Dzieci *Bezpiecznie na wsi mamy, bo ryzyko upadków znamy* polega na wykonaniu dwuwymiarowej pracy plastycznej w formacie A3, w dowolnej technice, obrazującej sposoby zapobiegania wypadkom przy pracy w gospodarstwie, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania upadkom osób pracujących i przebywających w gospodarstwach rolnych.

Na każdym etapie konkursu autorzy najciekawszych prac otrzymają nagrody ufundowane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), współorganizatorów oraz patronów Konkursu. Prace laureatów będą publikowane również w materiałach promocyjnych Kasy.

Konkurs ten przebiega pod honorowym patronatem ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka, a współorganizatorami przedsięwzięcia są: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Państwowa Inspekcja Pracy, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Partnerem strategicznym Konkursu jest Poczta Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, a partnerem wspierającym – Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi. Patronat medialny sprawują: platforma informacyjna AgroNews.com.pl, portal gospodarz.pl – Twój

The graphic features the KRUS logo and the text: "KASA ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO", "XII Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla Dzieci", and the slogan "Bezpiecznie na wsi mamy, bo ryzyko upadków znamy". It also includes the text "Weź udział w konkursie i wygraj nagrody!".

Below the text is a photograph of three children sitting around a table, drawing on a large sheet of paper with various colored markers and pencils.

At the bottom left of the graphic, it says "regulamin na krus.gov.pl".

At the bottom right, there are logos for the "MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI" (Patronat honorowy) and "A Partner of VISION ZERO" (Safety, Health, Wellbeing).

At the very bottom, there are logos for the "organizatorzy" (KRUS, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, SPP) and "partner strategiczny" (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, AGRO Ubezpieczenia) and "partner wspierający" (Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi).

Portal Rolniczy, tygodnik „Poradnik Rolniczy”, miesięcznik „Rolniczy Przegląd Techniczny”, portal wieścirolnicze.pl oraz magazyn rolniczy „Agro Profil”.

■ Konkurs na rymowankę – zasady

Dzieci rolników ubezpieczonych w KRUS mogą także wziąć udział w trwającym III Ogólnopolskim Konkursie dla Dzieci na Rymowankę o Bezpieczeństwie w Gospodarstwie Rolnym pod hasłem *Bezpiecznie na wsi mamy, bo ryzyko upadków znamy*. Zadanie konkursowe polega na ułożeniu rymowanki (minimum cztery wersy) popularyzującej sposoby ograniczenia ryzyka upadków osób w gospodarstwach rolnych. Kompletne zgłoszenie – rymowankę wraz z formularzem zgłoszeniowym, który znajduje się

na stronie internetowej KRUS, należy przesłać do 15 marca 2022 r. pocztą tradycyjną (liczy się data stempla pocztowego) lub elektroniczną na adres oddziału regionalnego KRUS, w którym podlega ubezpieczeniu rodzic lub opiekun prawny dziecka.

W konkursie mogą uczestniczyć dzieci urodzone w latach 2008–2011, których przynajmniej jeden z rodziców lub opiekun prawny podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie przyjmowania zgłoszeń do konkursu.

Celem konkursu jest promowanie prawidłowych nawyków i zachowań dzieci na terenie gospodarstwa rolnego, a także popularyzowanie *Wykazu czynności szczególnie niebezpiecznych*, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, których nie

należy powierzać dzieciom poniżej 16. roku życia. Tegoroczna edycja służy upowszechnianiu wiedzy o zagrożeniach wypadkowych związanych z upadkami osób w gospodarstwach rolnych. Działanie jest częścią kampanii prewencyjnej *Rola rolnika, by upadku unikał*.

Patronat honorowy nad konkursem sprawuje minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek.

■ Szczegóły

Więcej informacji na temat konkursów można uzyskać na stronie internetowej www.krus.gov.pl lub we właściwej dla miejsca zamieszkania jednostce terenowej KRUS.

**Biurowo Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej KRUS
tel. 22 592 66 42**

Biuletyn informacyjny nr 2/2022 (239). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Justyna Adamska, Dorota Białczak, Joanna Czapla, Nina Dobrzyńska, Karolina Gaweł, Joanna Gierulska, Waldemar Guba, Wanda Klepacka, Agnieszka Klódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Teresa O’Neill, Anna Radecka, Paweł Wojcieszak, Elwira Zdrodowska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I stronie okładki oraz stronie 1:** KrólestwoNauki.Stock.adobe.com, Beata.Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel.: 22 623 11 75, 22 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <https://www.gov.pl/web/arimr/publikacje>.

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 21 lutego 2022 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zapol Sobczyk Spółka komandytowa, al. Piastów 42, 71-062 Szczecin.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć itp.

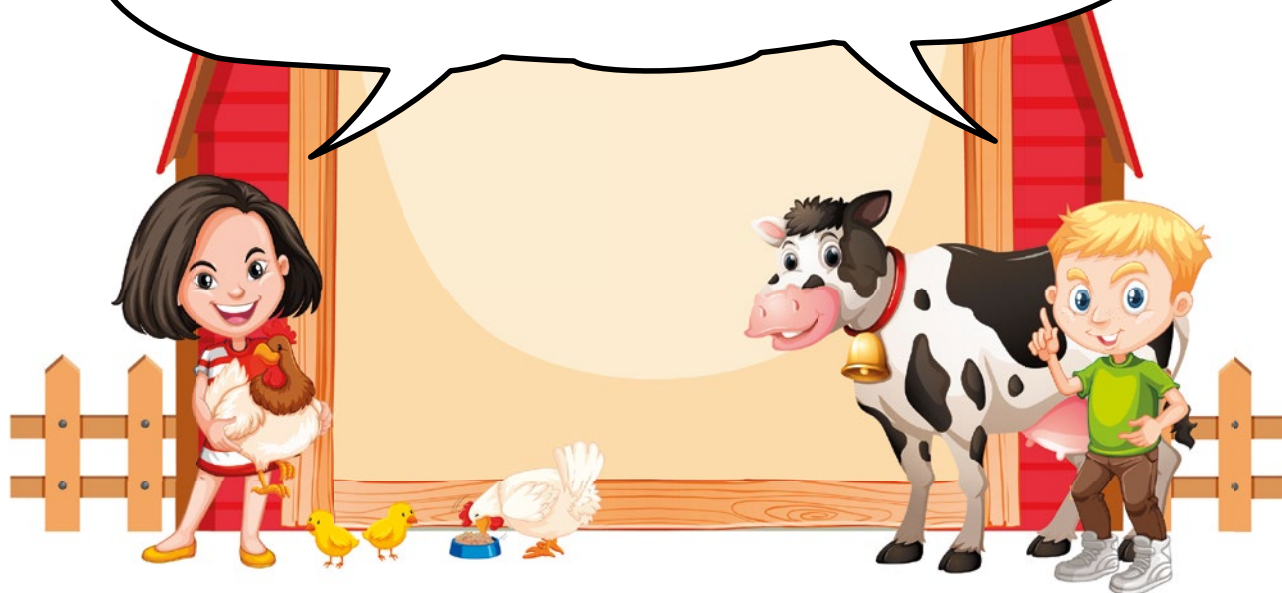
KASA ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Patronat Honorowy
Minister
Edukacji i Nauki

III Ogólnopolski Konkurs dla Dzieci na Rymowanekę o Bezpieczeństwie w Gospodarstwie Rolnym

Bezpiecznie na wsi mamy,
bo ryzyko upadków znamy

A Partner of
VISION ZERO
Safety.Health.Wellbeing.

Ogólnopolski Konkurs dla Dzieci
na Rymowanekę o Bezpieczeństwie
w Gospodarstwie Rolnym

www.krus.gov.pl

**NASZĄ ROLĄ
SILNA POLSKA**

POLSKI ŁAD

dla polskiej wsi

Rolniczko, Rolniku!

- Polski Ład dla Polskiej Wsi to **dla Ciebie realne korzyści**
- Dbamy o Twoją przyszłość i **wspieramy Twoje inwestycje**
- Troszcząc się o **rozwój i innowacje** na wsi – ułatwiamy Ci pracę
- Wspólnie **pielęgnujemy tradycje**

MINISTERSTWO
**ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Zawsze aktualnych informacji o programie szukaj na
www.gov.pl/polski-lad